

DE TRE KJEDLEDD 3 16

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 94. ÅRGANG

RAPPORT FRA MALAWI

Stor Sire Morten Buan heiser flagget under åpningen av barnebyen i Malawi.

SIDE 4-17

Foto: SOS-Barnebyer

LOGE KONGSLEDEN PÅ ÅRNES

SIDE 20-21

REISEBREV FRA UNP

SIDE 34-37

REDNINGSSKAPET — ODD FELLOW ORDENENS LANDSSAK 2016–2019

2
18

Odd Fellow Ordenen baserer sitt budskap på medmenneskelige verdier, og søker å gi medlemmene gode etiske holdninger. Ordenens medlemmer bør søke å kunne møte alle mennesker med toleranse og vilje til forståelse. Nestekjærlighet, menneskeverd, rettferdighet, omsorg og medfølelse er begreper som står sentralt i Ordenen. En loge er et samlingssted for vennskap, læring og utvikling. Odd Fellow Ordenen har et pedagogisk utviklingsprogram som i hovedsak er bygget på ritualer, og oppdelt i grader. Ritualene er ikke tilgjengelig for utenforstående. Årsaken er at de må oppleves for å forstås. Dette er selve kjernen i Ordensarbeidet. Det handler først og fremst om personlig egenutvikling og har det klare mål at hvert medlem, hver søster og bror, skal få med seg noen verdier som er med på å bevisstgjøre hver enkelt sine etiske holdninger. Først og fremst for sine nærmeste i de nære relasjoner og deretter ønsker Ordenen gjennom sine medlemmer å skape et bedre samfunn.

Men som det også er sagt skal disse etiske holdninger og verdier omsettes til praksis. Å være en Odd Fellow er en livsform - det er å arbeide for andre og med seg selv. Slik har det vært fra de tidligste tider. En god Odd Fellow skal kjennes på sine holdninger i dagliglivet, og vise at Ordenens etikk er mer enn teori. Målet kommer også til uttrykk i det påbud Ordenen har gitt medlemmene helt fra starten i 1819: Besøke de syke, hjelpe de trengende, begrave de døde og oppdra de foreldreløse. Når nå Odd Fellow Ordenen går i gang med en ny felles utadrettet landssak, er det nettopp for å vise både for andre og oss selv, at vi evner å løfte i flokk for å realisere en målsetning i tråd med våre budord. Storrepresentantene i loger og leire har stemt og resultatet gav en klar beslutning om at det neste løftet vi skal gjøre i felleskap, er å finansiere en ny havgående redningsskøyte, Odd Fellow III. Kriteriene for valget var at den nye landssaken skulle

gå til et formål i tråd med budordene. Det skulle være en sak som evnet å samle Odd Fellow Ordenen i hele landet og som profilerte Ordenen på en god måte. Forutsetningen var også at landssaken skulle gjennomføres sammen med en organisasjon som evnet å administrere et så stort prosjekt. Resultatet av avstemmingen viste et klart resultat der Redningsselskapet fikk ca. 90% av de avgitte stemmer. Skal vi lykkes, kreves det et stort engasjement i alle loger i gjennomføringen av denne landssaken. Det er ett felles formål men der den enkelte loge må finne sin metode og form for å kunne nå ett felles mål om over tre år, å samle inn over 1000,- kroner pr. medlem. Tilsammen må vi samle inn minst 25 millioner for å få retten til å bestemme navnet på den nye redningsskøyta.

Det arbeides nå sammen med Redningsselskapet om å lage en god prosjektplan slik at vi lykkes med vårt felles mål. Målet er at den nye redningsskøyta Odd Fellow III, skal være klart til dåp i april 2019 i forbindelse med Ordenens 200 års jubileum. men skal vi lykkes med det krever det at alle slutter opp om vår nye landssak.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire

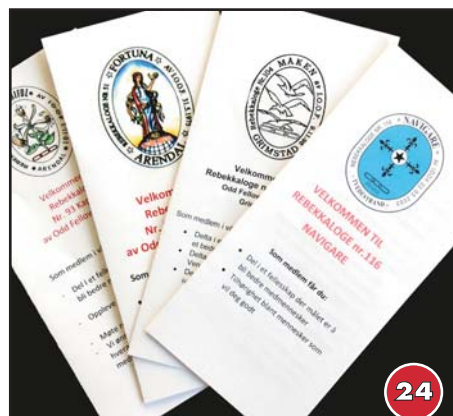

4

20

INNHold 316

STOR SIRE HAR ORDET	2	UNP VED EN SKILLEVEI	34
INNHoldSFORTEGNELSE	3	NEW YORK – MULIGHETENES BY	36
RAPPORT FRA MALAWI	4	LAKSKOENS HISTORIE	38
ORDENENS LANDSSAK 2016–2019	18	DSS REFLEKSJONER	39
LOGE NR. 156 KONGSLEDEN PÅ ÅRNES	20	FRA GAMLE DAGER – HVITE HANSKER	40
SYVSTJERNEN OG ODD FELLOW ORDENEN	22	STATISTIKK OG QUIZ	41
ARENDALSUKA – OG SYNLIGHTET	24	ODD FELLOW TORGET	42
PRESENTASJON AV DISTRIKT 20 SØSTRE	26	ODD FELLOW UTSTYR	44
PRESENTASJON AV DISTRIKT 20 BRØDRE	28	REDAKTØRENS HJØRNE	46
VIL DU BLI EN GRANSKER?	30	VIKTIGE TELEFONER	47
DE MERKELIGE ORDENE	32	VERDENSKULEN	48

24

38

RAPPO

Ma

EN GLEDENS DAG

Arbeidet med å samle inn midler til en SOS-barneby i landsbyen Ngabu i Malawi pågikk i flere år. Det finnes ikke ett medlem av Odd Fellow Ordenen som ikke har vært berørt av denne innsamling og dette byggeprosjektet. Alle Ordensenheter har vært involvert på én eller annen måte. Og resultatet ble mer enn 26 millioner norske kroner.

Da denne landssaken ble igangsatt, var planene klare for at barnebyen skulle ligge ute på landsbygda langt sør i Malawi. Planene var å få en ny type barnelandsby med en rekke hus og «barnebyfamilier» vanligvis bestående av en «barnebymor» og en 8-10 barn i forskjellig alder og kjønn. Lørdag 13. august 2016 skjedde innvielsen av denne etterlengtede barnebyen. Mer enn åtti personer hadde reist fra Norge for å være med på begivenheten.

GRYTIDLIG MORGEN DEN 13. AUGUST 2016

Det hadde nok ikke gått bra om åtti, godt vante nordmenn skulle ha blitt innkvartert i «bushen» hvor de fremtidige barnebybeboere kommer fra. Derfor var alle nordmennene innkvartert på hotell i den største, nærliggende byen i Malawi, Blantyre. Blantyre er landets industrielle senter, selv om industri og handel ennå ligger langt tilbake å ønske. Innvielsesdagen var det opp klokken fem om morgenen, noe som alle var innstilt på en slik spesiell dag. Det er et par timers bussreise fra Blantyre til den nye barnebyen i Ngabu. Reisen er spektakulær. Langs brukbare veier, men langt fra europeisk standard, kom en kolonne på fem minibusser pakkfulle med forvent-

ningsfulle nordmenn. Først beveget vi oss i høylandsplatået hvor byen Blantyre ligger. Så gikk reisen fra høylandsplatået og ned til lavlandet, et stort sletteland med et betydelig elvesystem. På veien ned fra platået fikk vi en panoramautsikt over dette frodige og vakre landet. Malawi har innen landets grenser en av Afrikas største innsjøer, Malawisjøen. Ut fra denne renner Shireelven som igjen renner ut i Zambesielen, Afrikas fjerde største elv. Nettopp fordi landet har rikelighet på vann, er mulighetene for landbruk sterkt til stede. Engelskmenn koloniserte landet etter at David Livingstone (1813-1873) – den verdenskjente misjonæren – oppdaget landet og andre deler av sentral-Afrika. Det var faktisk i Malawi at David Livings-

tone startet sine store oppdagelsesreiser som fikk slik skjellsettende betydning for Afrika – både på godt og ondt. Engelskmennene dyrket i betydelig grad sukkerrør og kaffe i det landet de kalte Nyasaland. Ikke minst sukkerplantasjer finnes det fortsatt i landet. Sukkereksporten er fortsatt en viktig inntektskilde for landet. Men bare for å brødfø landets raskt voksende befolkning, må jordbruket raskt utvikles og utvides. Mulighetene er så absolutt til stede.

I Norge er vi vant med elver og bekker hvor det kanskje fiskes ørret, og noen steder kanskje også noe så grådig som gjedde. I elveleiene i Malawi finner du heller store flodhestkolonier som det ikke er ufarlig å erte på seg. Flodhesthannene

RT FRA

Malawi

**SOS
BARNEBYER**

Et trygt hjem for alle barn

 FOTO:
ERLING NORDSJØ
BJØRN ARILD JOHNSEN
BJØRN-OWE HOLMBERG

vokter sine revir og sine harem. Flodhestene finnes i tusenvis over alt i de mange elveløp. Flodhesten er et hovdyr, og er ikke i slekt med hesten som den har en navnelikhet med.

Og som om ikke dette var nok, ligger feite krokodiller og soler seg langs elvebreddene. Dette inviterte ikke til noe bading på reisen, selv om temperaturene kunne friste til det. Hvert år er det svært mange mennesker som drepes både av flodhester og krokodiller.

VEL FREMME I NGABU

Alle fem minibussene rullet inn i barnebyen ved åtte-titiden på morgen. Da hadde vi allerede sett en mengde mennesker langs veien som var i fullsving med sitt «kjøpmannskap». Det er

ikke biltrafikken som imponerer på landsbygda i Malawi, men alle fotgjengerne. Folk ikke bare går, men bærer med seg det meste både av eiendeler og av varer som skal til markedene. I tillegg driver de sine kvegflokker og sauer med seg.

Da vi ankom landsbyen Ngabu, ble vi møtt med klappende og dansende menneskemengder med trommer og fargerike klær. De voksne fremførte nok det som var et tradisjonelt velkomstritual, mens barna løp frem og tilbake for å titte på dette ganske spesielle besøket. Å få besøk av over åtti voksne, kanskje til og med godt voksne mennesker fra et land langt nord i verden, må på afrikansk kalles ganske eksotisk. Ordet eksotisk har gresk og latinsk rot og betyr det som er

«fremmed» eller «det som kommer utenfra». Vi som kom fra Norge må i denne sammenheng virkelig kunne kalles for eksotiske sett med malawiske øyne. Og til gjengjeld var de opptrinnene vi nordmenn møtte, mer enn eksotiske for oss.

Denne barnebyen i Ngabu er bygget opp etter ganske nye prinsipper i SOS-barnebyers regi. Tidligere barnebyer har i stor grad vært bygget etter det såkalte campusprinsippet. Det betyr at landsbyen har utgjort en «by i byen», altså en mer isolert enhet, ofte med gjerder omkring og med porter. Det kan av mange grunner være behov for en slik løsning mange steder i verden, ganske enkelt fordi omgivelsene utgjør en trussel.

Men i Ngabu har man valgt en

RAPPO Ma

«åpen løsning». Det betyr at barnebyen – det vil si de husene hvor barna skal bo – ikke er samlet som en absolutt enhet, men er mer integrert i lokalsamfunnet med også andre bygninger spredd inne blant husene.

Under seminaret i forkant av innvielsen, holdt avtroppende generalsekretær i SOS-barnebyer Norge, Svein Grønnern, et interessant og meget oppklarende foredrag om hvordan SOS-barnebyarbeidet hadde utviklet seg gjennom årene fra siste verdenskrig. Barnebyen i Ngabu blir i en slik sammenheng en svært «moderne» by med stor åpenhet mot det omliggende lokalsamfunn.

Et av de helt sentrale elementene i en barneby er skolen. I Malawi er formuleringen «utdanning er porten til

en ny fremtid» langt mer enn en frase. Det er en livsviktig sannhet. Alt for mange av Malawis unge – ikke minst jenter – faller ut av skolen på et alt for tidlig tidspunkt. Dette forholdet ble svært tydelig påpekt av den norske ambassadøren til Malawi, Kikkan Hauge, i hans meget instruktive foredrag på seminaret som ble holdt en dag i forkant av innvielsen. Faller en skoleungdom først ut av skolesystemet, er det umåtelig vanskelig å komme inn i utdannelsesløpet igjen. For jenter blir det å falle ut av skolesystemet spesielt vanskelig hvis frafallet skyldes at de blir gravide og får barn å ta omsorg for. Da er utdannelsesveien nesten hermetisk stengt for all fremtid.

Skolen i barnebyen er ikke – som ofte tidligere – å finne innenfor barne-

byens porter og gjerder. I Ngabu er skolen og dens fasiliteter å finne en kilometers vei borte fra bolighusene. Dermed må alle barn i barnebyen som er i skolepliktig alder, gå til skolen som alle andre.

ET MODERNE SKOLEKOMPLEKS

De fleste nordmenn bruker ordet skole uten kanskje å tenke så mye over ordet. Noen norske ungdommer bruker energien på å protestere mot for strenge fraværsregler i videregående skole. I Malawi har ordet skole unektelig en annen klang.

Stadig flere malawiere blir klar over at «utdanning er den beste nøkkel til en god fremtid». Utdanningssystemene i de forskjellige land er ganske ulike. I Malawi er systemet i hovedtrekk slik:

RT FRA Malawi

**SOS
BARNEBYER**

Et trygt hjem for alle barn

- grunnskole (primary school) 8 år
- videregående skole (secondary school) 4 år
- høyere utdanning (universitet og høyskoler) ulike studielengder

Ambassadør Haugen beskrev i sitt foredrag at utdanningssystemet ser greit ut på papiret. Men det er en annen forskjell som ikke er like tydelig, nemlig forskjellen mellom offentlige og private skoler. De offentlige er i prinsippet gratis, mens de private alltid koster penger. De private skolene er alltid bedre, ikke minst fordi de har mer ressurser. Dette skaper et utdanningsmessig klasseskille som også opprettholder et klasseskille i befolkningen med en rik elite på toppen og et ganske stort proletariat i bunnen.

Skolen i tilknytning til landsbyen er

en grunnskole. Den har plass til 338 elever, altså til langt flere barna i skolepliktig alder som bor i landsbyen. Dette vil gi en utdanningsmessig stimulans til hele området rundt Ngabu som vi knapt forstår rekkevidden av.

DEN GODE LANDSBY MED DE MANGE HUS

Selve landsbyen består av femten familiehuse med plass til tilsammen 152 barn som skal bo der fra de nærmest er født, og andre som kommer inn på noe kortere opphold. Men poenget er at familiehuse skal være et trygt, stimulerende, sosialt og kjærlig sted å vokse opp. Vi som har hatt gleden av å besøke mange slike barnebyhjem på flere

steder i verden, kan ved selvsyn bekrefte at denne visjonen realiseres daglig over hele verden i de om lag 550 barnelandsbyene som finnes.

Hjemmene har en struktur, med ledelse, døgnrytmer, ernæring, bekledning, hygiene og sosial omgang som gir barna den mest verdifulle inngangsbillett til voksenlivet som tenkes kan. I tillegg får de barnehage, skolegang og yrkesutdannelse eller teoretisk utdannelse som setter dem i stand til å gå ut i samfunnet med en bedre ballast enn mange andre.

OG DE MANGE ANDRE TILTAK

Barnebyen med sine aktiviteter blir som en «pulsator».

Foruten barnebyen med sine femten familiehuse for 152 barn og Primær

RAPPORT

Malawi

School for 338 elever, finnes flere viktige komponenter. I tilknytning til skolekomplekset er det bygget en barnehage med plass til 86 barn mellom to og fire år.

Med en dramatisk befolkningsvekst og en fertilitetsrate på 5,7, med en rekke sykdommer som følge av feilernæring og underernæring, store grupper med hiv- og aidsmitte, er det et skrikende behov på helsehjelp. For å avhjelpe noe av dette, har barnebyen også et medisinsk senter med kapasitet til 20.000 pasienter pr. år

I tillegg skal det iverksettes familieprogrammer i lokalsamfunnet utenfor barnebyen for om lag to tusen personer og deres omsorgspersoner.

Barnehagen, det medisinske sentret og familieprogrammet vil skape en

helt ny virkelighet i dette lokalsamfunnet. Malawi er et av verdens fattigste land hvor offentlige myndigheter lite makter å gjøre noe særlig for befolkningen.

For oss som kommer fra kanskje verdens rikeste land, blir dette en voldsom kontrast. Kontrasten ligger ikke i første rekke i de flotte tiltakene som nå finnes i Ngabu. Kontrasten ligger i de mange tusen landsbyer i landet hvor slike tiltak ikke finnes. Her er den viktigste erkjennelse at «det er bedre å tenne et lys i mørke, enn å forbanne mørket». Barnebyen i Ngabu er et lite lys i mørket, men også et viktig lys, og et håpets lys.

EN USEDVANLIG DAG

En stor og åpen plass i landsbyen var

gjort i stand for innvielsesseremonien. Innvielsen eller åpningen er selvfølgelig en usedvanlig begivenhet i dette landet som det ville ha vært i alle andre land med sans for sosiale forbedringer og realiteter. Lokale myndigheter, representanter for norske myndigheter, SOS-barnebyers nasjonale og lokale representanter i Malawi, generalsekretær Svein Grønnern og påtroppende generalsekretær Bente Lier med medarbeidere, og Stor Sire Morten Buan med sitt store følge av søstre og brødre ble samlet under beskyttende soltak da de mange taler skulle fremføres. Man merker raskt at man er kommet i en internasjonal sammenheng hvor etiketten for formelle møter er annerledes enn i våre norske sammenhenger. Møtelederen

RT FRA Malawi

**SOS
BARNEBYER**
Et trygt hjem for alle barn

presenterte talerne en etter en og med vedkommendes rang og titler. Og talerne svarte med å henvende seg til alle honoratiores på en måte som er uvant for oss. Med et overflatisk syn på dette, kan man lett komme til å kalle det «unødvendig formalisme». Det er det ikke. Dette viser hvor viktig malawierne ser på åpningen av en slik by. Formalismen er et tegn på dyp respekt, takknemlighet og stolthet over hva de har fått være med på. Talerne kom fra de lokale myndigheten i området, fra de nasjonale og lokale SOS-barnbyfolkene, fra generalsekretær Svein Grønnern og fra Stor Sire Morten Buan. Og talerrekken ble avbrutt med lokale oppvisninger fra barn i landsbyen og fra lokale dansere fra lokalmiljøet. De afrikanske rytmen

setter selv sindige nordmenn i bevegelse. Mange søstre og brødre ble dratt med i ringdansene. Hvor godt trinnene fra de norske leikarringene samstemte men uvante, afrikanske rytmer og trommeslag, skal heller være usagt. Men det er ingen tvil om at både dansere og gjester hadde noen heftige, men ganske ulike opplevelser i den brennende solsteken midt på dagen.

OVERREKKELSE AV NØKLER

Overrekkelsen av de symbolske nøkler til byen ble gjort av Stor Sire Morten Buan. Han overrakte nøklene til representantene for SOS-barnebyer i Malawi. Det var laget et vakkert minnesmerke over dagen hvor bakgrunn og beivenhet var skrevet inn.

NAVN PÅ PLAKETTER PÅ FAMILIEHUS:

ODD FELLOW LOGE NR. 102 SVANEN
REBEKKALOG NR. 120 GAIA
REBEKKALOG NR. 115 KESIA
ODD FELLOW LOGE NR. 15 KONGSHAUG
REBEKKALOG NR. 78 HEBE
REBEKKALOG NR. 117 GRID
ODD FELLOW LOGE NR. 57 FIDELITAS
REBEKKALOG NR. 112 BARBRO HAFSSFIORD
REBEKKALOG NR. 48 DUEN
REBEKKALOG NR. 2 URANIA
ODD FELLOW LOGE NR. 61 TERJE VIGEN
REBEKKALOG NR. 73 MAGDALENE
REBEKKALOG NR. 55 MARGRETHE
REBEKKALOG NR. 3 VAAR
REBEKKALOG NR. 59 SELENE

NAVN PÅ PLAKETTEN I BARNEHAGEN:

*Rebekkaloge nr. 86
Angelica*

NAVN PÅ PLAKETTEN PÅ SKOLEN:

*Odd Fellow loge nr. 84 De
Tre Kjedeledd*

NAVN PÅ FORSAMLINGS- HALL:

Sauda

Alle deltakerne på åpningen var samlet rundt minnesmerket og Odd Fellow flagget med De Tre Kjedeledd ble heist sammen med SOS-barnebyflagget. Odd Fellow flagget er de tre kjedeledd i rødt på hvit bunn, mens SOS-barnebyflagget er blått og hvitt. Flaggene kontrasteres svært godt. Stor Sire Buan holdt en tale hvor han kort fortalte om bakgrunnen for landsaken og for visjonene med arbeidet. Flere av barna fra barnebyen var med på seremonien. Vi la alle merke til og ble rørt av hvordan de nok hadde dette så langt som sin største livsopplevelse. For oss alle som var med på denne «nøkkeloverrekkelsen» var dette slutten på et langt løp med innsamling av penger, planlegging og bygging. Nå starter realiseringen av det gode liv for

RT FRA

Malawi

**SOS
BARNEBYER**

Et trygt hjem for alle barn

1
4

en mengde små mennesker som gjennom dette arbeidet får en helt ny start i livet som de ellers ikke kunne ha drømt om. Det kan ikke være en bedre måte «å oppdra de foreldreløse på» og på den måten virkeliggjøre Odd Fellow Ordenens gamle budord.

NAVNSSETTING

“Det er en rekke beboelseshus og bygninger som skal navnsettes i SOS-barnebyen i Ngabu. Det er de loger og steder som har bidratt med mest som får navnene sine i landsbyen. (Se egen boks om disse logene).

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

RT FRA Malawi

**SOS
BARNEBYER**

Et trygt hjem for alle barn

Den seremonielle nøkkel blir overrakt fra Stor Sire Morten Buan og Stor Sekretær Steinar Jansen til de lokale representanter for SOS-Barnebyer og den norske generalsekretær, Svein Grønnern.

Tall og fakta for SOS-Barnebyene i Malawi

Barnebyen i Blantyre består av følgende:

- Barnebyen i Lilongwe består av følgende
- Barneby med 12 familiehus for 120 barn
- To ungdomshus for inntil 48 ungdommer
- Barnehage for 194 barn
- Primary School for 670 elever
- Secondary School for 354 elever
- Yrkesopplæring med kapasitet til 140 ungdommer
- Familieprogram for 643 familier og 2005 barn og deres omsorgspersoner

Barnebyen i Mzuzu:

- Barneby med 15 familiehus og 148 barn
- To ungdomshus for 24 ungdommer

- Barnehage med kapasitet til 90 barn

- Primary School 320 elever

- Familieprogram for 588 familier med totalt 2197 barn og deres omsorgspersoner

Barnebyen i Ngabu:

- Barneby med 15 familiehus med kapasitet for 150 barn
- Primary School for 320 barn
- Barnehage for 90 barn
- Familieprogram for 2000 barn og deres omsorgspersoner

RAPPO

Ma

Norges ambassadør til Malawi, Kikkan Haugen holder seminarforedrag.

RT FRA

Malawi

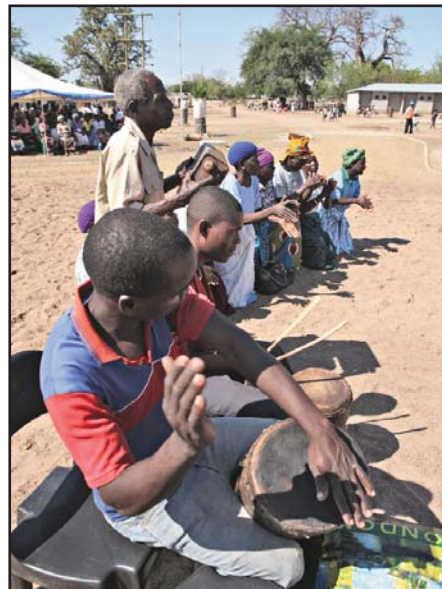

**SOS
BARNEBYER**

Et trygt hjem for alle barn

1
4

RAPPO

Ma

RT FRA

Malawi

**SOS
BARNEBYER**

Et trygt hjem for alle barn

Rikke Lind og Morten Buan.

RS

LANDS

NY REDNINGSSKØYTE BLIR DEN NYE LANDSSAKEN

Nå har alle Ordenenhetene fått uttale seg i en omfattende avstemning. Den nye landssaken skulle velges blant tre kandidater. De er tilbørlig presentert både i Storembedsmannsmøtet 2015, i De Tre Kjedledd og i utsendelse til alle Ordenenhetene. Resultatet ble at valget falt på en ny redningsskøyte til Redningsselskapet. Resultatet ble at Ordenenhetene ganske tydelig pekte på at en ny redningsskøyte er en god landdsak. Dette blir den tredje redningsskøyten Odd Fellow Ordenen bidrar til.

Redningsselskapet har sendt ut en pressemelding med dette innholdet: Odd Fellow Ordenen gir en stor havgående redningsskøyte til Redningsselskapet. Dette er tredje gang Odd Fellow Ordenen tar grep for å bedre sikkerhet for fiskere og båtbrukere.

– Jeg blir rørt over at Odd Fellow Ordenen vil samle inn så mye penger

for å hjelpe oss å redde liv, sier generalsekretær i Redningsselskapet Rikke Lind. Flere av Redningsselskapets store redningsskøyter er nå så gamle at de nå må erstattes av nye, raskere og mer moderne fartøy. RS «Odd Fellow III» blir en topp moderne skøyte i Ulstein-klassen, med en prislapp på vel 40 millioner kroner. Den vil være langt raskere på plass når noe skjer enn de eldre fartøyene, og kan dermed redde liv som ellers kunne gått

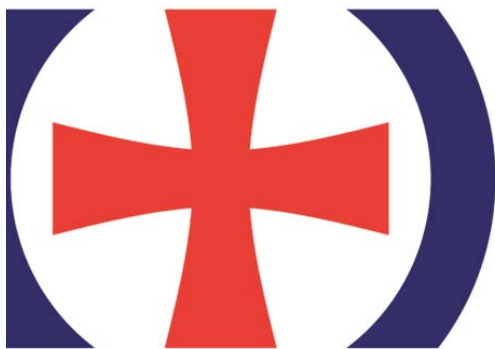
tapt. Den første skøyte i Ulstein-klassen, RS «Idar Ulstein», har i løpet av sitt første driftsår allerede reddet flere menneskeliv, og vist seg som en svært robust og effektiv redningsskøyte med ekstreme kapasiteter. Blant annet har den skrog i aluminium som tåler belastning på 6,5 G.

SKØYTE NR TRE FRA ODD FELLOW ORDENEN

Odd Fellow Ordenen har tidligere donert to redningsskøyter, RS «Odd Fellow» og RS «Odd Fellow II». Disse reddet til sammen 111 mennesker på sjøen og hjalp over 6000 fartøy. Begge skøytene var i tjeneste i 30 år, og var stasjonert flere steder langs kysten. Det er ventet at en ny skøyte i Ulstein-klassen vil kunne være et effektivt redningsverktøy i minst 30 år.

Fra venstre: Vivi Skyrud Uhre, Gro Ismar, Steinar Jansen, Rikke Lind, Morten Buan, Svanhild Sandem og Ronny Pettersen

AKEN!

– Odd Fellow Ordenen har som mål å blant annet hjelpe de trengende, noe som passer godt med Redningsselskapets formål om å redde liv. Vi gleder oss til den nye redningsskøyta blir sjøsatt, og det er stort å kunne bidra med noe som kommer til å redde mange menneskeliv, sier Stor Sire Morten Buan i Odd Fellow Ordenen.

TOPPFART PÅ 40 KNOP

RS «Odd Fellow III» blir 22 meter lang og får en toppfart på nesten 40 knop, ved hjelp av to MTU-motorer som hver yter 1660 hk. Skøyteklassen kombinerer både høy fart og stor slepekraft, samtidig som den er bygget for å gå ut i all slags vær.

Skøyta vil utrustes med vannjet-er fra Rolls-Royce, og får en rekkevidde på hele 600 nautiske mil, slik at den

kan utføre jobber langt til havs. I tillegg får den brannkanon som kan pumpe 400 liter i minuttet. Skøyta skal betjenes av et mannskap på tre, hvor minst en av mannskapet er dykker.

STORSTILT INNSAMLINGSAKSJON

Hvert sjette år velger Odd Fellow Ordenen en landssak. Det er en landsdekkende innsamlingsdugnad til inntekt for veldedige formål. Odd Fellow Ordenen vil starte innsamlingen høsten 2016, og aksjonen vil pågå ut 2018. I april 2019 skal skøyta settes i drift. Dette er også året for Odd Fellow Ordenens 200-års jubileum. Odd Fellow Ordenen har over 22 000 medlemmer som vil være med på innsamlingen.

STOR SIRES KOMMENTARER

De Tre Kjedeled har bedt Stor Sire Morten Buan om noen kommentarer i anledning av at det nå er avgjort hva som skal være den neste landssaken.

– Er det en stor samstemmighet blant de som har uttalt seg om at det er redningsskøyte som skal være den neste landssak?

Storlogen hadde denne gangen et ønske om at alle stemmer og innspill skulle bli hørt ved valg av jubileumslandssak. Det ble derfor lagt opp til en avstemming der alle loger og leire gjennom sin Storrepresentant kunne stemme. Svaret har vært helt klart. Rundt 90% av de avgitte stemmene gikk i favør av Redningsselskapet.

– Hvordan skal arbeidet organiseres innad i Ordenen?

– Målet er klart. En ny havgående redningsskøyte som vi satser på koster mye, vel 42 millioner kroner. Skal Odd Fellow Ordenen få bestemme navnet må vi finansiere over 60% av kostnaden. Det vil si over 25 millioner.

Det betyr igjen at hvert medlem må gjennom de tre årene landssaken pågår til sammen bidra med over 1000 kroner. Det er opp til hver enkelt loge å finne sin form og metode for å realisere målet. Storlogen kommer ikke til å legge opp til noen bøsseinnsamling, men det er full anledning til å ha arrangement med eksterne tilstede som for eksempel konserter, utlodninger, julemarkeder, utstillinger og andre inntektsbringende arrangementer. Vi forbereder nå sammen med Redningsselskapet selve gjennomføringen. Vi vet allerede nå at vi ønsker en dedikert person i hver loge som tar et ansvar for kommunikasjon, informasjon og er pådriver i sin loge for å nå målsetningen.

– Hvilke tidsfrister arbeider vi etter?

– Målet er at Redningsskøyta døpes i april 2019 så vi må ha finansiert hele prosjektet innen utgangen av 2018. Sannsynligvis må vi legge opp til at det meste av finansieringen er på plass i 2017. Alt dette vil vi diskutere med Redningsselskapet slik at vi sammen kan lage en god plan for å få realisert Odd Fellow III.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

NYTT ORDENSHUS OG FELLOW LOGE PÅ ÅRNE

Det nyvalgte kollegiet i Kongsleden, se teksten.

I 2011 satte Eks Overmestrene Ole Sørli, Per Johan Myhre, Kåre Henry Skaare og Sverre Ingvar Garmark seg ned og drøftet mulighetene for ekspansjon for Odd Fellow Ordenen på det som ofte går under navnet Øvre Romerike. Statistikken forteller sitt klare språk om at dette er et område i vekst rent befolkningsmessig. Disse erfarne Ordensbrødrene vurderte de fleste forhold, blant annet at hvis man skulle ha en loge i området, måtte man også ha en nytt Ordenshus. Etter inngående drøftelser hvor muligheter ble satt opp mot utfordringer, besluttet de å stifte det som etter hvert ble Nes – Odal Broderforening. Stiftelsesdatoen for Broderforeningen var 25. september 2012. Dette var første skritt.

HVEM SKAL DANNE GRUNNSTAMMEN I DET NYE?

Den nye logens moderloge – eller skal vi kalle det faderloge - er nr. 67 Castrum. Denne logen har i alle år vært en meget veldrevet loge med god tilvekst. Da tanker om en ny loge på Årnes kom opp, besto loge Castrum av nesten 140 medlemmer. Derfor var det etter Storlogens Handlingsplan, et godt grunnlag for deling og ekspansjon.

Initiativet kom østfra, fra Kongs-

VEIEN VIDERE: Fra venstre: Overmester Rolf Gunnar Brun, Ceremonimester Tor Erik Hagen, Stor Sire Morten Buan, Hans Jacob Jacobsen, Per Danielsen, Roar Grønhella, Per Johan Myhre og Sverre Erik Østbøll.

vinger. Tolv brødre fra moderlogen nr. 67 Castrum la grunnlaget for arbeidet. Den andre Odd Fellow logen på Kongsvinger, loge nr. 122 Gyldenborg, var også representert fra starten av.

Det som i dag er den nye Odd Fellow loge nr. 156 Kongsleden har hele tiden hatt, og har, et meget godt forhold til Kongsvingerlogene nr. 67 Castrum og nr. 122 Gyldenborg. Og det er selvfølgelig et godt forhold og samarbeid med alle andre loger i Distrikt 25 som omfatter Kongsvinger og Romerike.

ENHVER LOGE SITT DOMICIL

De fire initiativtakende Eks Over-

mestre hadde sett klart at en ny loge på et nytt sted måtte ha et nytt hus – eller et domicil som det heter på gammelt Ordensspråk. Derfor ble Broderforeningen først lokalisert i nedlagte Vormsund barnehage frem til februar 2015. Dette viste seg ikke å være tilfredsstillende. Dermed ble neste stopp den ærverdige Solberggården i Årnes sentrum som faktisk ble ledig. Etter over 3000 dugnadstimer fremstår Ordenslokalene på en måte som gir grunn til stolthet både for logen og Ordenen. Ordenshuset har en helt grei logesal, gode selskapslokaler og utmerkede parkeringsmuligheter når logen skal ha sine møter og samlinger.

NY ODD

**Loge nr. 156 Kongsleden
installert 10. september 2016**

HVA SKAL LOGEN HETE?

Hvorfor ble navnet Kongsleden valgt? Romerike er jo et gammelt landområde med en befolkningshistorie som går mange tusen år tilbake med blant annet navn som Raumar, Ulensaker og minner etter kong Rakne. Navnet Kongsleden vil binde Odd Fellow logene på Nedre Romerike sammen med Odd Fellow logene på Kongsvinger. Navnet Kongsleden har sin opprinnelse fra «Den Wingerske kongevei» som gikk fra «Den Trondhjemske Kongevei» ved Kløfta. Den Wingerske Kongevei fortsatte østover mot Kongsvinger og videre inn i Sverige mot Stockholm. Konger og øvrighet på vei til Kongsvinger og Sverige, brukte denne veien. De overnattet ofte i Nes, etter å ha blitt fraktet med båt over elven Vorma. Navnet Kongsleden henspiller på eldgamle ferdsels- og kommunikasjonskanaler, noe denne logen skal være i moderne tid.

ARVET UTSTYR

Loge nr. 156 Kongsleden er stor takk skyldig til den nedlagte loge nr. 58 Høyang – Bjørn. Herfra fikk loge Kongsleden det meste av sitt logeutstyr.

Slik var det også den gang den første Odd Fellow logen i Norge, loge Noreg kastet inn håndkleet i Stavanger. Alt utstyret ble overtatt av loge nr. 1 Norvegia sammen med navn og fribrev. Det er en historisk skikk dette, at stafettpinnen leveres videre i form av Ordensmessig utstyr.

Eks Stor Sire Johan Krohn trådte sine Ordensmessige barnesko omkring Odd Fellow loge nr. 67 Castrum. Det skapte derfor alminnelig bifall da Ole Andreas Moss – han var for øvrig med på å stifte nr. 67 Castrum i 1962 – overbrakte en hilsen fra nettopp Johan Krohn. Johan Krohn ønsket oss all lykke i vårt videre Ordensarbeid. Det er en hilsen loge nr. 156 Kongsleden setter stor pris på.

10. SEPTEMBER 2016 ER EN MERKEDAG

Denne dagen startet med at Stor Sire Morten Buan med en rekke Storem-

Stor Sire Morten Buan og hans embedsmenn slapper av etter installasjonen.

OM Rolf Gunnar Brun viser frem Charterbrevet sammen med Stor Sire Morten Buan.

bedsmenn innviet den nye logesalen til Ordensbruk i Odd Fellow Ordenen. Dette gamle og høytidelige, og ganske spesielle ritual, gjør inntrykk på alle som er med på det. Det har et ganske spesielt og kraftfullt språk og betagende symbolikk.

Etter dette skulle den nye loge institueres og fribrevet – selve grunnlagsdokumentet for logens eksistens og drift – overrekkes til Chartermedlemmene. Loge nr. 156 Kongsleden har disse Chartermedlemmer:

- Per Johan Myhre
- Sverre Ingvar Garmark
- Rolf Gunnar Brun
- Bo Lysen
- Per Danielsen

I denne del av seremonien legges selve grunnlaget for logens eksistens.

Deretter fortsatte etter ritualen, Dep. Stor Sire Geir Småvik, med installasjon av den nye loges valgte embedsmenn som er:

- Storrepresentant Per Johan Myhre
- Eks Overmester Hans Jacob Jacobsen
- Overmester Rolf Gunnar Brun
- Undermester Per Danielsen
- Sekretær Sverre Erik Østbøll

- Skattmester Roar Grønhella
- Ceremonimester Tor Erik Hagen

Etter dette overtok den nye Overmester, Rolf Gunnar Brun, forsettet og innsatte de tilstedeværende utnevnte embedsmenn. De øvrige vil bli innsatt i sine embeder ved senere logemøter.

Det er ingen tvil om at alle tilstedeværende opplevde at de hadde vært med på noe historisk og skjellsettende.

Etter dette bar veien til Maarud Gård hvor aftenens store taffel ble gjennomført med den festivitas som seg hør og bør ved store begivenheter.

DET FREMTIDIGE ARBEID

Logen holder møter 1. og 3. tirsdag i måneden fra september til mai. I første omgang skal logen etablere seg og finne sin form. Deretter skal den vokse og bli et Ordensmessig kraftsentrum på sitt nye sted.

Vi har mye arbeid foran oss, spesielt hva rekruttering av nye medlemmer angår. Logen har som uttalt mål å skape et sted der alle føler seg velkommen og blir sett og verdsatt som den de er.

*Tekst: Rolf Gunnar Brun
Hans Jacob Jacobsen*

SYVSTJERNEN OG ODD FELLOW ORDENEN

Syvestjernen eller Pleiadene er en samling stjerner i stjernebildet Tyren. Denne syvestjernen må ikke forveksles med navnet på de syv planetene som i sin tid var synlige fra jorden med det blotte øyet, og som man regnet for de planetene som fantes i universet. Med begrepet «Syvestjernen» vil nok mange Odd Fellows spontant tenke på «The Seven Stars», vertshuset hvor Thomas Wildey og hans fire Ordensbrødre i byen Baltimore, USA i 1819 stiftet den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren. Det er nok en tilfeldighet at dette skjedde i et vertshus med et slikt navn, selv om man aldri kan vite hva Thomas Wildey tenke om dette, engelskmann som han var.

OPPRINNELIGE SYMBOLER

Manchester Unitys historiograf, Paul Eyre, skrev i forrige nummer av De Tre Kjedeledde følgende:

«Frimureriets symboler handler om arbeid med stein, fra den er rå og ubearbeidet til den står ferdig. Odd Fellow Ordenens opprinnelige symbolisme står i kontrast til dette. Odd Fellow Ordenen var opptatt av de planetariske konstellasjoner,

og henviste til den hermeneutiske formuleringen «som i himmelen, så og på jorden».

Dermed skulle både Ordenen og dens medlemmer forholde og organisere seg slik at man skulle være i harmoni og understøtte helheten og samholdet i verden.»

Dette er en lite påaktet innfallsvinkel til å forstå Odd Fellow Ordenens symbolverden. Ordenens symboler har også være under sammensetningsmessig forandring på veien fra England til USA, og på veien fra USA tilbake til Europa. På denne vandringen har det planetariske perspektiv blitt sterkt svekket, men det er fortsatt en del reminisenser igjen.

Paul Eyres artikkel understreker også at alle Ordener velger sin egen metaforikk, og at forståelsen av denne egenarten er – om den ikke er en fullstendig forutsetning – så av vesentlig betydning for å gripe fatt i en Ordens esoteriske budskap.

HVILKE VAR DE SYV OPPRINNELIGE PLANETER?

I et verdensbilde som er helt annerledes enn vårt, var den største av alle planetene Solen. Deretter kom Månen. Den neste planeten i rekken var Merkur. Og etter

Merkur kom Venus, Mars, Jupiter og Saturn. Når vi ramser opp disse planetene i dag, er det neppe mange som legger disse planetene noen bestemte egenskaper. De er bare navn blant mange andre navn. Men i antikken og i senere tider som eksempelvis middelalderen, tillot disse planetene helt klare egenskaper. Og disse himmelske legemer hadde egenskaper som skulle gjenspeiles og gjenfinnes på jorden – «som i himmelen, så og på jorden».

PLANETENES VERDI- MESSIGE REFERANSER

Solen ble tillagt livskraft og maskulinitet.

Månen ble symbol på følelser og femininitet.

Merkur ble forbundet med kommunikasjon og forståelse.

Venus ble tillagt harmoni og attraktivitet.

Mars ble planeten for tillit og energi.

Jupiter ble tillagt velstand og raushet.

Saturn sto for verdighet og ryddighet.

Ser man nærmere på disse verdiene, vil de fleste oppfatte dem som positive og altruistiske. Det var altså dette sett av verdier som ble tillagt Syvestjernen og som våre eldste Ordensfedre i England knyttet vår Orden opp til.

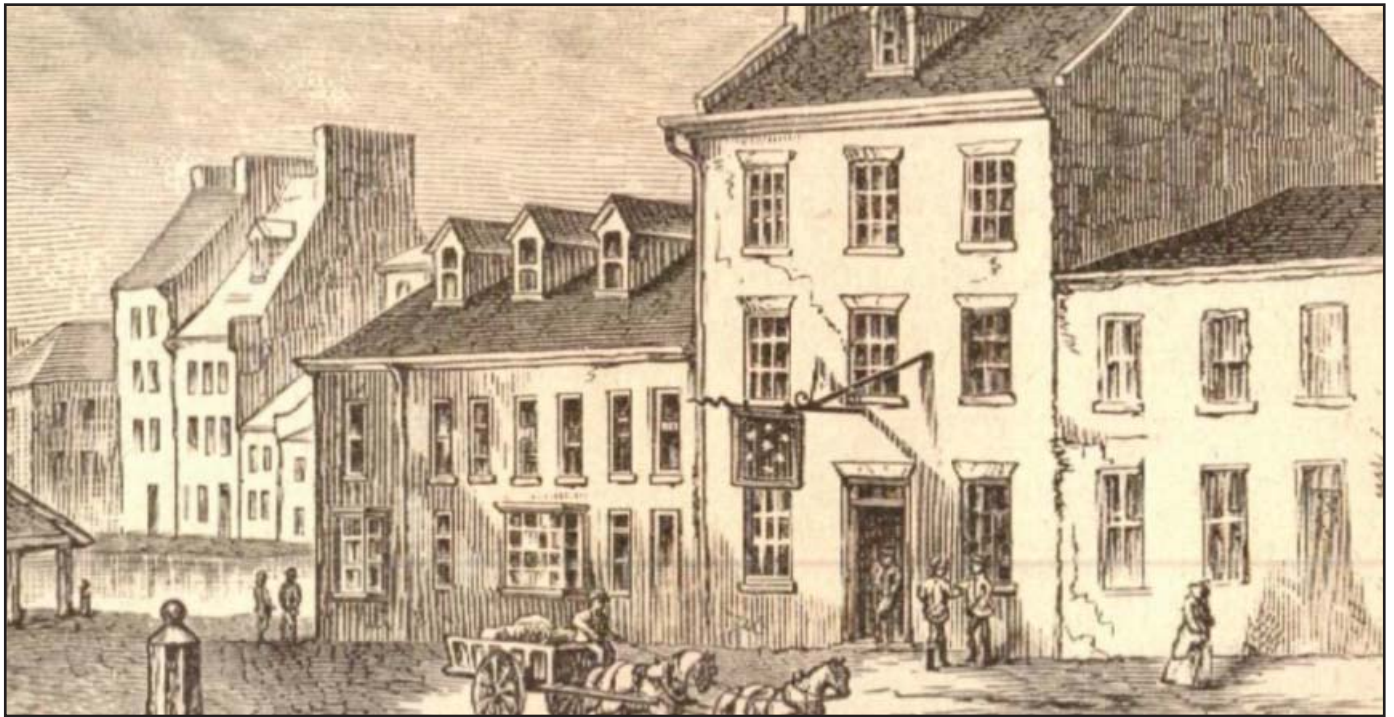
Den eldste Odd Fellow vi kjenner personlig navnet til, den verdenskjente engelske poeten James Montgomery (1771-1854), skrev en sang som er gjendiktet til norsk. I denne sangen viser han nettopp til syvestjernen når han skriver:

«Adorned with gems so richly bright,
We'll form a constellation,
Where every star with modest light
Shall gild his proper station».

Montgomerys poeng er nettopp dette at i hver Odd Fellows liv skal disse verdiene stråle frem. Dermed ser vi med all tydelighet at Odd Fellow Ordenens bruk av betegnelsen «verdibærende Orden» ikke er et moderne påfunn, men hører med i selve Ordenens historiske fundament. Ordenen var og er en verdibærer, og må være dette i samsvar med sin egenart.

HVOR ER SYMBOLENE I DAG?

I tidligere tider ble solen brukt i symboler

og insignier til Overmester. Overmesteren er enhver loges leder. Senere ble solen også brukt i insigniet til Stor Sirer. I dag er dette erstattet med to hammere både for Overmestrene og den norske Stor Sire.

Da Overmester hadde solen som sitt symbol, hadde Undermester månen som sitt symbol. Nå har Undermester fått timeglasset som symbol. Derimot har de Deputerte Stor Sirer fortsatt månen som sitt insignium, og i formen av en oppadgående måne, en måne i ny. Dette er en progressiv fortolkning av symbolet. Rebekkalogene har beholdt syvstjernesymbolet i kombinasjon med en måne.

Det etterlyses fra tid til annen hvor Odd Fellow Ordenens symbolverden har sitt opphav. Svaret på det spørsmålet er entydig: Fra syvstjernen slik den ble forstått i antikken. Det kan man studere nærmere i Paul Eyres utmerkede oversiktsartikkel i forrige nummer. I tillegg tok Odd Fellow Ordenen senere opp i seg en rekke symboler fra «friendly and fraternal societies» i England. Det merker man ganske sterkt når man besøker Manchester Unity og ser på deres artefakter, insignier og bruksgjenstander.

Da Ordenen kom til USA i 1819, kan vi i de første bøkene om symboler som Ordenen den gang gav ut, se at en rekke mer spesifikke kristne symboler fikk innpass mens en del av de opprinnelige symboler med engelsk rot forsvant.

Da Ordenen kom til det europeiske kontinent i 1870, forsvant en del av det konglomerat av symboler som hadde vært i bruk både i England og USA. Det som ble beholdt og fremhevet var symbolene i tilknytning til sinnbilder og i logesalen.

SYMBOLER I MER MODERNE TID

Det er viktig å kjenne til denne utviklingen av Odd Fellow Ordenens symboler.

- Syvstjernen er en del av antikken og middelalderens symboler som var i ganske allmenn bruk.
- De symbolene den unge Odd Fellow Ordenen gjorde seg nytte av i England, var også langt på vei noe av en felles symbolverden for mange friendly and fraternal societies.
- Bruken av en del kristne symboler i USA overrasker heller ikke. Med de røtter det amerikanske samfunn var

knyttet til, var disse symbolene lett å forstå og kommunisere.

- De symbolene vi har i Ordenen i dag har alle en allmenn rot. Men det er også utviklet til et felles symbolsk språk for Odd Fellow Ordenen. Det er dette vi kaller for det esoteriske språk – det språk som kun de innviede er i stand til å tolke. Dette er velkjent i alle Ordener som gjør seg nytte av symboler. Uten kunnskap om symbolene forstår man ikke en Orden, dens egenart og dens hensikt.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

ARENDALSUKA – OG SY

Arendalsuka er blitt et begrep i norsk offentlighet. Den startet som et ganske privat initiativ i 2012. Modellene er mange. Almedalsuken på Gotland i Sverige startet allerede i 1982, og Danmark ligger et hestehode foran med sitt Folkemøde på Bornholm fra 2011. Arendalsuka begynner å få dimensjoner. I 2016 var det i løpet av uken 597 arrangementer og 159 stands. Og Odd Fellow Ordenen var en av de mange som hadde en stand. Dette er ikke starten på å synliggjøre Odd Fellow Ordenen i samfunnet, men en ny omdreining i nyskapende retning.

Et arrangement som Arendalsuka kommer ikke av seg selv. Prosjektgruppa som satte det hele i gang og gjennomførte det er:

- DSS Else M. Byholt, leder av prosjektgruppa
- DSS Åge Munch-Olsen
- Storrepresentant Emmy van der Zalm, Rebekkaløge nr 51 Fortuna
- Storrepresentant Odd Fjeldstad, Odd Fellow loge nr 61 Terje Vigen
- Storrepresentant Lisbet Brune, Rebekkaløge nr 93 Kapriføl
- Storrepresentant Christian Grundesen, Odd Fellow loge nr 107 Torungen
- Storrepresentant Nils Olav Stensrud, Odd Fellow loge nr 135 Merdø
- Storrepresentant Odd Fjeldstad døde dessverre kort tid før Arendalsuka startet og fikk ikke oppleve den.

HVA VAR DET SOM SKJEDDE?

Arendalsuka 2016 ble en suksess med sine omlag 600 publikumsvennlige arrangementer og nærmere 160 stands og i et praktfullt vær.

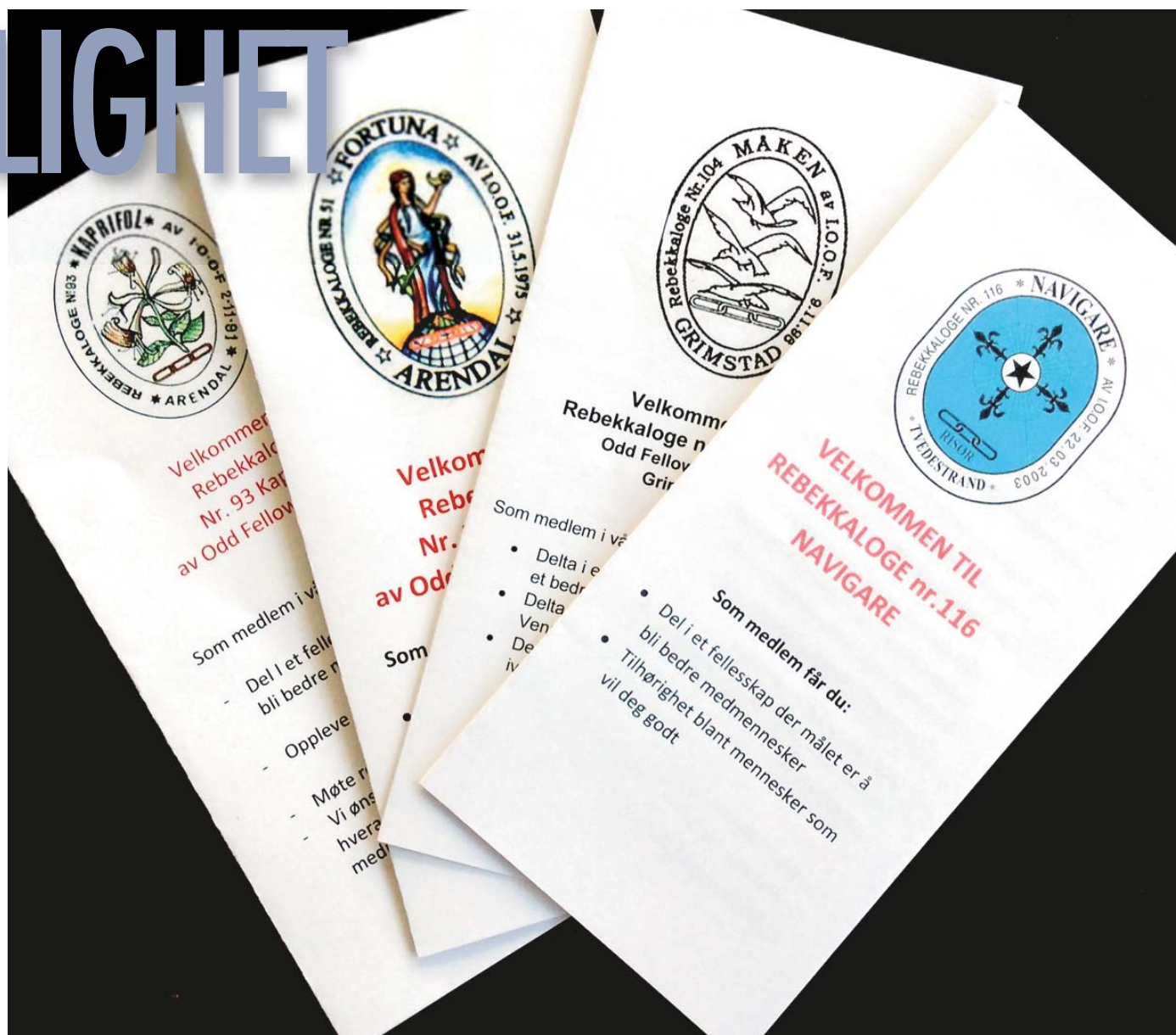
Arendalsuka ble i år arrangert for femte gang med mer enn 50 000 besøkende. Det er blitt en viktig møteplass for mange. I én uke er det debatter, seminarer, stands og uformelle møter mellom politikere, interesseorganisasjoner, ideelle organisasjoner og en rekke enkeltpersoner som finner opplegget spennende. Det er ikke poenget at det skal være formelle invitasjoner, men at det skal være et «folkemøte» i ordets beste forstand.

For første gang har Odd Fellow Ordenen deltatt med egen stand og med eget, åpent arrangement.

I flere måneder hadde Ordenen en prosjektgruppe som planla hvordan Odd Fellow Ordenen best kunne bli profilert. Og så skulle det hele synliggjøres blant de mange arrangementer.

ILIGHET

Telt var anskaffet, likeså roll-ups og bannere, og informasjonsmateriell hentet inn. Søstre og brødre fra hele distriktet betjente standen etter tur. Dette var en uvant oppgave for mange. Står man på en slik stand, er det viktig at man kan svare for seg. Og det kunne de søstre og brødre som var der.

Hva ville du ha svart om spørsmålet er:

«Hva er Odd Fellow Ordenen for noe?»

SÅ MØTTE VI FOLKET

Arrangementet på restauranten Mør var svært godt besøkt – mange Ordensmedlemmer, naturlig nok, men også en del ikke-medlemmer fikk høre Stor Sire holde et meget godt foredrag over temaet «Odd Fellow Ordenen – en gammelmødig anakronisme eller et tidsaktuelt tilbud til nye generasjoner?». Lokalet tok egentlig om lag femti personer, men det møtte opp cirka sytti. Det er en gammel regel at

det er bedre med et for lite lokale enn et for stort.

Foredraget var til inspirasjon for oss alle, og ikke minst var det mange søstre og brødre som ikke tidligere hadde truffet Stor Sire og som nå fikk anledning til nettopp det. Det satte de pris på.

Deltagelsen i Arendalsuka ble for oss Odd Fellows en positiv opplevelse og en nyttig erfaring. Vi har vært synlige – vi har informert – og kanskje har vi vekket interessen hos noen. Men, i særlig grad ble forberedelsene og selve prosjektdeltagelsen en stimulerende og litt utfordrende læringsprosess for alle som måtte brette opp ermene. Nå evaluerer vi, og så går vi i gang med planlegging for Arendalsuka 2017. Neste år skal vi bli enda bedre!

ET EKSEMPEL TIL MULIG ETTERFØLGELSE

Det blir ikke flere arrangementer enn dette slaget i Norge. Arendalsuka

kommer til å danne sitt særpreg i august for år fremover. Men det finnes messer, konserter, symposier, seminarer og dyrskuer over hele landet hele tiden, og til alle årstider. Synliggjøring av Ordenen behøver på ingen måte bare skje i Ordenshus, på Venneaftener og «Åpent Hus». Vi kan like godt, for ikke å si enda bedre, delta i arrangementer i lokalmiljøet. Det nytter ikke å stille opp en smørbrøddliste fra sentralt hold over hva man skal være med på. Her kommer den lokale kunnskap og innsikt til sin fulle rett. Søstre og brødre på stand opplevde at dette var nytt og utfordrende. Det nytter ikke å komme med et sedvanlig Ordensspråk som kun egner seg for den indre krets som kjenner språk vkoden. Når vi møter lokalmiljøet må vi reformulere oss slik at det vi sier og står for blir forstått av alle.

Teksten er tilrettelagt av Kjell-Henrik Hendrichs

 DISTRIKT
NR. 22:
AUST-AGDER

DISTRIKT NR. 22: AUST-AGDER

INTERVJU MED: DSS ELSE MARGARETH BYHOLT

 Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

– Distrikt 22 ble opprettet i 2006 og omfatter enhetene i Aust-Agder. Frem til da hadde vi, sammen med Vest-Agder, vært ett distrikt; distrikt 14 Agder. Økningen i medlemsstall og geografiske avstander gjorde at behovet for deling av distriktet vokste frem. Søknad gikk til Storlogen og responsen var positiv.

Men vi ble meddelt at vilkåret for deling var en fjerde Rebekkaloge i Vest-Agder. I november 2006 ble loge nr 122 Amalie i Mandal instituert, dermed lå veien åpen for deling av Distrikt 14. I mellomtiden hadde aktive søstre fra Aust-Agder vært i sving, og i løpet av kort tid var delingen av Distrikt 14 Agder et faktum. Vi var blitt eget distrikt; Distrikt 22 Aust-Agder. Til lettelse for mange, men også med vemod og savn for det som hadde vært.

10. oktober 2006 utnevnte Stor Sire søster Kari Rose fra nr. 51 Fortuna til Distrikts Stor Sire i det nye Rebekka-distrikt nr. 22 Aust-Agder. Hun ble instituert i sitt embede i Rebekkaleir Viljens møte 5. desember 2006. Kari Rose ble etterfulgt av Ingeborg Baust fra nr. 93 Kaprifol, også i Arendal, i perioden 2010-2014. De har begge betydd mye for utviklingen av distriktet og de enkelte enhetene. Jeg er nå distriktets tredje DSS og har fungert i embedet siden september 2014. Min logetilhørighet er i nr. 93 Kaprifol.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

– I distriktet vårt er det fire loger og en leir. De fire logene fordeler seg på Grimstad (1), Arendal (2) og Tvedestrand (1). Det hele startet med Rebekkaloge nr 51 Fortuna som ble

DSS Else Margareth Byholt.

Foto: Arne Glomdal

Intervju med Distrikts Stor Sire Else Margareth Byholt

instituert 31. mai 1975. Denne logen kunne i fjor feire sine 40 år.

Frem til 1975 hadde kvinner fra Aust-Agder som ønsket å bli Rebekkasøstre måttet reise til Kristiansand, til nr. 7 De Hvite Liljer, som har eksistert så langt tilbake som fra 1924. Det første opptaket av en Rebekkasøster fra Arendal fant sted i 1965, og etter hvert fulgte flere søstre etter. Etter søknad til Det Norske Rebekkaråd og med tillatelse fra Storlogen ble Arendal Rebekkaforening stiftet i 1971 med tretten søstre som medlemmer. Etter tre år hadde foreningen 23 medlemmer og det kunne startes en loge. Logens navn ble Fortuna.

Logens vakre emblem forestiller den høyreiste gudinnen Fortuna som stående på en kule styrer støtt mot fremtiden med et sikkert grep. Og et

sikkert grep om utviklingen har de hatt, søstrene i Fortuna. Rekrutteringen har vært god, og i årenes løp har de tatt initiativ til i tur og orden å stifte tre Rebekkaforeninger som alle har resultert i dannelse av våre tre øvrige loger:

Nr 93 Kaprifol ble stiftet 2. november 1991 og kan i år feire sitt 25-års jubileum. Sammen med moderlogen utgjør dette de to Rebekkalogene i Arendal.

Fem år senere var turen kommet til søstrene fra Grimstad og Lillesand. Da fikk de sin Grimstad-baserte Rebekkaloge; nr 104 Måken.

Så – i 2003, 22. mars, fikk vi vår fjerde Rebekkaloge; nr 114 Navigare. Logen har sitt tilholdssted i Ordenshuset i Tvedestrand, hvor brødrene i loge Lyngør hadde lagt alt til rette for sine etterlengtede Ordenssøstre. Av-

HM Venke Fone Holum

standen mellom Risør og Tvedestrand er kort, slik at også de fleste søstrene fra Risør har funnet sin tilhørighet her.

I 20 år var matriarkene fra Aust-Agder en del av Rebekkaløse nr 8 Agder. De fleste leirmøtene ble holdt i Kristiansand, noen ganger i Arendal. Dette medførte en til dels lang bussreise for mange for å komme på leirmøte. Medlemstallet vokste, og etter hvert ønsket Aust-Agder, som etter mars 2003 talte fire Rebekkaløse, å opprette sin egen Rebekkaløse. Det ble søkt Storlogen om dispensasjon og i desember 2003 ble Arendal og Omegn Rebekkaløseforening instituert. Matriarkene fra øst arbeidet iherdig, og 12. mars 2005 ble Rebekkaløse nr 22 Viljen instituert i Arendal.

– Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

– Nå er vi et relativt ungt Rebekkadistrikt, bare elleve år gammelt. Det som imidlertid er helt klart, er at vi i alle disse årene – med ett unntak – har levert positive tall til medlemsveksten. I denne perioden har medlemstallet økt med 35%, per 1.7.2016 teller vi totalt 339 medlemmer. Går vi inn på den enkelte enhet, ser vi at alle – fra tid til annen – opplever at medlemstilgangen butter litt imot. Men i det store og det hele er det fremgang hele veien, om den ikke alltid er like stor, og det skal vi glede oss over.

Vi opplever også utmeldinger og skulle gjerne ha forhindret det. På den annen side – vi må bare erkjenne at logelivet ikke passer for alle, og noen forstår det først etter å ha prøvd det i noen tid. Allikevel tror jeg at noen kunne ha blitt værende, dersom vi alle hadde vist mer omsorg og vært mer inkluderende overfor hverandre. Det indre livet i logen, kulturen vår, er avgjørende for søstrenes trivsel og for om de blir værende i logen eller ei. Det er også avgjørende for rekrutteringen, medlemmer

EMBEDSMENNENE I REBEKKALØSE NR. 22 VILJEN, foran fra venstre: Dep. HM Ingunn Jurid Lundby 104 Måken, HM Venke Fone Holum 116 Navigare, YP Jorunn Andsem 116 Navigare. **Bakerst fra venstre:** Fører Marit Terkelsen 104 Måken, Skattm. Inger Kristiansen 93 Kaprifol, Sekr. Wenche Nilsen 93 Kaprifol.

Eks. HM Anne-Marie Eggen Gaustad, 104 Måken, var ikke til stede da bildet ble tatt.

Foto: Åge Munch-Olsen

REBEKKALØSE OG -LEIR I DISTRIKT 22:

REBEKKALØSE NR 51 FORTUNA	ARENDAL	1975
REBEKKALØSE NR 93 KAPRIFOL	ARENDAL	1991
REBEKKALØSE NR 104 MÅKEN	GRIMSTAD	1996
REBEKKALØSE NR 116 NAVIGARE	TVEDESTRAND	2003
REBEKKALØSE NR 22 VILJEN		2005

som ikke trives vil neppe ønske å invitere andre til medlemskap i logen.

Utfordringen vår forøvrig er vel som hos mange andre, vi skulle gjerne ha med enda flere yngre kvinner. 40+ ser jeg på som en ideell alder å starte i, da har de mange år foran seg til vandring i loger og leir og til å ta på seg ulike embeder etter hvert. Samtidig må vi ikke bli så aldersfokuserte at vi glemmer å si at vi er glade for alle som kommer, også for de på sytti.

Nevnes må også at vi i Rebekkaløse nr. 22 Viljen opplever svært god medlems-tilgang. Dette har særlig vært merkbart etter at vi fikk leirslagningen i sin nye form. Vi har hatt embedskollegier som har vært gode på samarbeid og de har drevet leir-arbeidet fremover på en positiv måte. Da leiren ble instituert i 2005 var vi 72 matriarker, i dag er vi 130. Det er en netto vekst på 80 %. Ved siste opptak i mars fikk vi ikke mindre enn ti nye matriarker. Det rapporteres om god trivsel og godt fremmøte, leirslagningen er noe vi må ha med oss så sant vi kan. Det er en god holdning.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

– Når vi snakker om utfordringer her, tenker vi vel først og fremst på rammevilkår, som geografiske forhold, lokaliteter o.a. I så henseende har jeg et greit distrikt

å betjene. Avstandene er korte. Fra Lillesand i vest til Risør i øst tar bilturen omlag 1,5 time.

Vi har distriktsrådsmøter to ganger i halvåret. Til det første møtet i høsthalvåret inviteres også Overmestrene og Hovedmatriark sammen med Storrepresentantene. Det har vist seg å være nyttig.

Alle loger har tilhold i eget Ordenshus. Og alle Ordenshus har nå fått installert internett. Ikke uventet var det en del som ikke forsto det behovet. Men nå er det på plass, og med internett i huset er vilkår for bl.a. opplæring vesentlig forbedret, det er viktig.

Ut over dette er vår største daglige utfordring som Odd Fellows å etterleve «den gyldne leveregel»: Vær mot andre som du vil at andre skal være mot deg. I forkant av årets instruksjoner sendte jeg ut forespørsel til Overmestrene om det var spesielle ting de ønsket at jeg skulle ta opp. Jeg fikk flere innspill både fra embedsmenn og andre søstre. Et tema som gikk igjen var nettopp dette: Hva gjør vi mot hverandre? Hvordan snakker vi til hverandre? Hvordan snakker vi med hverandre? Hvordan snakker vi om hverandre?

Vi har så lett for å påpeke feil når det gjelder praktiske, konkrete forhold. Vi driver med pirk og detaljstyring som fortar fokuset bort fra spørsmål basert på

(Fortsetter på side 33)

DISTRIKT
NR. 22:
AUST-AGDER

DISTRIKT NR. 22: AUST-AGDER

INTERVJU MED DSS ÅGE MUNCH-OLSEN

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet, og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

– Da distrikt nr. 14 Aust- og Vest-Agder ble delt 1. juli 1997, ble Distrikt nr. 22 Aust-Agder opprettet med virkning fra samme dato. Distriktet vårt kan følgelig feire 20 års jubileum neste sommer.

Da distrikt 22 ble opprettet, ble fungerende DDSS i det opprinnelige Distrikt nr. 14 Aust- og Vest-Agder, Thorleif Bredesen, utnevnt til – første og også siste – DDSS for det nye Distriktet som da omfattet fem Odd Fellow loger i Aust-Agder.

Da Storlogemøtet i 2001 forandret embedstittelen til DSS, overtok Sigurd Holthe (98 Henrik Ibsen) embedet etter Thorleif Bredesen. Holthe var således den første i distrikt nr. 22 som fikk bære tittelen DSS da han ble innsatt i sitt embede for perioden 2001-2005. Jeg ble utnevnt til DSS sommeren 2014, og ble innsatt i embedet i september samme år.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

– I distriktet vårt har vi nå syv loger og to leire. Den eldste logen er loge nr. 61 Terje Vigen. Det var loge nr. 17 Dag som 10. oktober 1959 satte et nytt og livskraftig rotskudd på Sørlandet i Arendal, - navnet ble loge nr. 61 Terje Vigen med Erik Gustad som OM. I løpet av sine 55 år, har loge Terje Vigen fått seks etterkommere, hvorav to andregenerasjons loger i Aust-Agder. Som foreløpig

DSS Åge Munch-Olsen.

Foto: Arne Glomdal

Intervju med Distrikts Stor Sire Åge Munch-Olsen

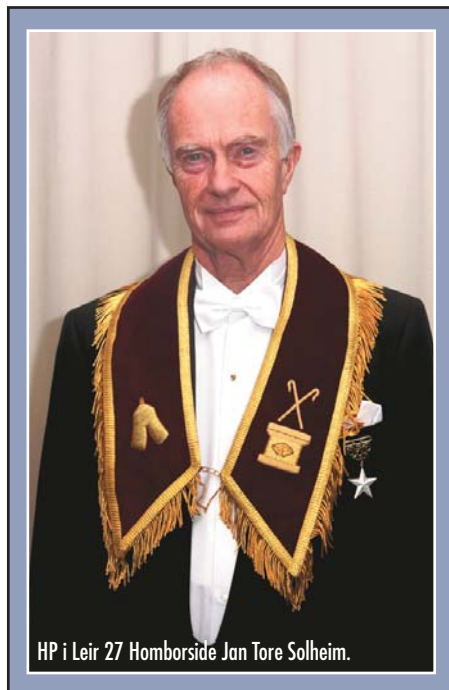
siste skudd på den stadig voksende Odd Fellow grenen i Distrikt 22, ble loge nr. 152 Fjære instituert i Grimstad 15. oktober 2011 med loge 98 Henrik Ibsen som faderlig opphav.

– **Hvordan har medlemstilveksten vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?**

– Odd Fellow Ordenen i distriktet vårt er på stadig framgang. Det arbeides iherdig i alle ledd for å rekruttere nye medlemmer. Når jeg besøker logene er jeg imponert over engasjementet og innsatsen embedskollegier og brødre legger for dagen for å spre budskapet om Odd Fellow Ordenen. Jeg har også svært stor tro på det nye Venneaftenprosjektet. Jeg har prøvd å motivere alle logene til å bruke dette. Storrepresentantene i distriktsrådet er engasjerte og dyktige representanter for logene, og de gjør et flott arbeid

for å følge opp arbeidet for økt rekruttering. Vår Eks DSS Jan A. Nilsen utarbeider statistikker for oss angående medlemstilveksten til hvert distriktsrådsmøte. Statistikken pr 01.03 i år viste at distrikt 22 lå på 2. plass i landet, og den siste statistikken pr 09.05 viser at Aust-Agder ligger på en klar 3. plass. Det er resultater vi er glade for, og som inspirerer. Det blir en utfordring å fortsette den gode utviklingen, og den tar vi sammen.

I 1995 ble leir 22 Aust-Agder instituert i Arendal. Leirslagning har alltid vært populært i distriktet, og antall patriarker har vokst. I 2013 fant knoppskyting sted da Leir 27 Homborside ble instituert i Grimstad. Dette viste seg å være positivt for begge leire. Tilgangen til begge leire er god, og frammøteprosenten i begge leire er større nå enn før knoppskytingen. Utfordringen blir

HP i Leir 27 Homborside Jan Tore Solheim.

for leirene å holde på den gode tilveksten og å ivareta og spre leirens budskap til brødrene i den enkelte loge. Dette arbeides det godt med.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikt du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

– Uten inngående kjennskap til andre distrikt, er det vanskelig å gi noe eksakt svar på det. Aust-Agder er et «enkelt» fylke når det gjelder reiseavstander. Fra Arendal tar det omlag en halv time å kjøre til logehusene i Tvedestrand og Grimstad. Så det er enkelt for DSS å besøke enhetene. Imidlertid vil jeg anta at det er noen hovedutfordringer vi alle står overfor; å øke medlemstallet, - få nye yngre medlemmer, - å heve kvaliteten på hele møtet, og å legge til rette for at yngre medlemmer også kan ta seg tid til å være i embedsverket på alle trinn. Det at den enkelte bror kan gå hjem fra møte med en god opplevelse og føle at man har fått med seg noe som vil gi seg utslag i bedre livskvalitet er vesentlig. Ordensens etiske budskap og et godt sosialt fellesskap på møtene tror jeg er sentrale elementer i dette. Problemet ligger kanskje i å finne en balanse mellom disse to, og hvordan det eventuelt gjøres. Jeg mener også å ha registrert at yngre og eldre logebrødre ser litt forskjellig på hva ettermøte skal inneholde.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

– Nå har jeg vært medlem av Odd Fellow Ordenen i 47 år, og har innehatt en rekke embeder i både loge og leir. De to årene jeg nå har fungert som DSS har vært en flott reise. Jeg har fått nye utfordringer, og ikke minst mange nye gode opplev-

Ordenshuset i Grimstad, i vakker sommersonne.

ODD FELLOWLOGER OG -LEIR I DISTRIKT 22:

LOGE NR. 61 TERJE VIGEN	1959	ARENDAL
LOGE NR. 98 HENRIK IBSEN	1978	GRIMSTAD
LOGE NR. 107 TORUNGEN	1983	ARENDAL
LOGE NR. 127 GABRIEL SCOTT	1994	GRIMSTAD
LOGE NR. 128 LYNØR	1994	TVEDESTRAND
LOGE NR. 135 MÆRDØ	1999	ARENDAL
LOGE NR. 152 FJÆRE	2011	GRIMSTAD
LEIR NR. 22 AUST-AGDER	1995	ARENDAL
LEIR NR. 27 HOMBORSIDE	2013	GRIMSTAD

elser. Det er et privilegium å få reise rundt og besøke de forskjellige enhetene, og det gir meg stor glede å ha samtaler med embedsmenn og brødre om logearbeidet. I tillegg har jeg et konstruktivt og kompetent distriktsråd som gir meg god støtte i arbeidet som DSS.

Marianne Heske, en av våre mest anerkjente kunstnere skal ha sagt at - «hodet vårt er rundt for å få tanken til å skifte retning!» Skal vi lykkes i å rekruttere yngre medlemmer, må vi kanskje se litt på om det er mulig å gjøre en del ting enklere og mer effektivt. Det tar mye tid for embedsmenn med rapporter, utfylling av div skjema etc. Kanskje man kan sette ned et utvalg for å se om noen skjemaer kanskje kan sløyfes, kan gjøres enklere, eller forenkle administrative rutiner. Det kan for eksempel være skjemaer som er lite hensiktsmessige for elektronisk utfylling, bedre rutiner angående e-poster og informasjon fra Storlogen. Jeg synes også det er et tankekors at regnskapsdelen i FOCUS er så omfattende og komplisert at flere loger i distriktet velger å kjøpe tjenester for å få ført regnskapene. Et regnskap for en loge er jo ikke så stort....

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

– Nye tider krever kanskje nye metoder

for å promotere Odd Fellow Ordenen i samfunnet. I Aust-Agder har distriktsrådene for Odd Fellow-brødrene og Rebekkasøstrene gått sammen om å lage en stand under Arendalsdagene 16. - 19. august. Her treffes politikere, næringslivstopper, frivillige organisasjoner og publikum til fordomsfrie debatter og gjensidig informasjon. Med en representativ stand vil Odd Fellow Ordenen være representert her. Ordensbrødre og søstre fra logene i distriktet vil bemanne standen hele dagen, og være behjelpelige med å gi ut informasjon om Ordenen. Vi får også besøk av Stor Sire Morten Buan som vil holde et åpent foredrag om Odd Fellow Ordenen. Telt, roll-ups og materiell vil bli gjort tilgjengelig for logene i distriktet, slik at disse kan brukes ved andre arrangementer i fylket etter ønske. Vi er spente på hvordan dette vil slå ut. Men den som intet våger ...

Hurtig, konsis og informativ informasjon er vel noe unge mennesker i dagens samfunn verdsetter. Sosiale medier er i vinden som aldri før. Hva om noen kreative sjeler satte seg ned og utviklet en Odd Fellow-«app», med en enkel og funksjonell lay-out. Det burde være mulig å presentere Odd Fellow som en verdibærende, sosialt engasjert og medmenneskelig organisasjon – til glede og nytte for den enkelte og for samfunnet.

VIL DU BLI EN GRANSK

I 2019 fyller Odd Fellow Ordenen 200 år. Den er blitt gammel som organisasjon. Det er ikke mange organisasjoner, bedrifter og sammenslutninger som når en slik alder. I Norge har det ikke eksistert organisasjoner som er særlig eldre enn 150 år, og de færreste av de første eksisterer ennå. Derfor er det en betydelig sannhet i dette at «Odd Fellow Ordenen er bærer av tidløse verdier». Bare alderen og overlevelsessevnen sier noe om dette.

HVOR ER ODD FELLOW ORDENEN?

Som alle andre størrelser kan Odd Fellow Ordenen oppfattes på mange måter. Den har også sine korte og lange linjer. De verdene Odd Fellow Ordenen bygger på er svært gamle og er den del av det beste i den europeiske kultur og i verdens etiske arv over hodet.

Men også den tidsepoken og den kulturen Ordenen til enhver tid lever i, setter hele tiden sitt preg på Ordenens virke. For dem som får innsikt i hvordan Odd Fellow Ordenen vokste frem både i England og i USA

for omlag to hundre år siden, er det lett å få øye på slående forskjeller nær sagt på alle måter. Samværsformer, ritualer, klesdrakter, måltidssamvær, økonomi og kulturell forståelse og ikke minst de rådende livssyn er dramatisk forskjellige. Men det etiske og verdimeslige fundament er forbausende likt.

SELVFORSTÅELSE

Ethvert menneske har sin selvforståelse. Det har en nasjon også. De fleste oppfatter intuitivt at det er forskjell på USAs, Storbritannias, Japans og Russlands selvforståelse. Slik er det

IR?

også med organisasjoner og definitivt med Ordener. Når det gjelder Odd Fellow Ordenen, spesielt i England og USA, oppfattet den seg om en selvhjelpsorden med en etisk overbygning. Det er ingen tvil om at den etiske overbygning gav innhold og føringer til selvhjelpsarbeidet. Men det var sannsynligvis selvhjelpsdimensjonen som trakk så mange til Ordenen i USA.

I dag er selvhjelpsdimensjonen nesten fraværende, mens verdiaspektet får en stadig viktigere plass.

For å få en forståelse for dette, både prinsipielt og i praksis, må vi kunne dokumentere vår historie. Men ser vi nærmere på dette med historiekunnskap og historieskrivning, må vi erkjenne at denne aktiviteten har vært overlatt til enkeltindividers initiativ og til tilfeldighetene.

Det samme gjelder analyse av Ordenens verdiaspekter opp gjennom tidene.

Ser vi på begrepene som vi blant annet finner inngravert i De Tre Kjedeled - Vennskap, Kjærlighet og Sannhet – vet alle at disse grunnbegrepene skifter både prinsipielt og praktisk innhold gjennom tidene. Det samme gjelder leirens motto – Tro, Håp og Barmhjertighet.

Når eksempelvis Bjørnstjerne Bjørnson brukte og beskrev innholdet i begrepet vennskap, vil mange føle seg ganske fremmed i dette vennskapsinnholdet. Dette har litteraturvitenskapelige studier avdekket ganske tydelig.

Odd Fellow Ordenens budord, har røtter tilbake minst fire tusen år, og vi kjenner dem først fra det gamle Egypt. I løpet av disse fire tusen årene er budordenes ordlyd blitt forandret lite. Men praktiseringen av dem har gjennomgått kjempemessige forandringer som en følge av at samfunnene har forandret seg.

SØSTRE OG BRØDRE KAN DRIVE GRANSKNINGSARBEID

Da Norsk Odd Fellow Akademi ble opprettet i 2011, var det nettopp for å

få igangsatt en systematisk gransking av mange aspekter av Ordenens virksomhet. Akademiet er delt inn i fire Institutter, nemlig for:

- **rituell og Ordenshistorie**
- **etikk**
- **ledelse**
- **fremtiden**
- Hvordan vil Ordenens fremtid se ut? Ikke minst i Sverige, men også i Norge har vi hatt arbeider som ser på fremtiden, både på kort sikt, og på lengre. Ingen er i stand til å si noe presist om fremtiden, men vi kan rette blikket mot fremtiden slik at vi ikke glemmer at det er der vi skal leve resten av våre liv.
- Ordenens ledelsesprosjekt er i full gang. Et betydelig antall mennesker er involvert i dette. Det vil stadig dukke opp utfordringer omkring dette temaet hvordan vi best leder vår Orden i dag og fremover i tiden.
- Vår Orden er en verdibærer. For at dette ikke bare skal skje på papir, må verdiene identifiseres og bevisstgjøres. I tilslutning til våre grunnbegreper, er etikk noe man aldri blir ferdig med å drøfte. Etikk reiser hele tiden spørsmålet: «Hvordan bør jeg leve?» Dette spørsmålet får aldri noe avsluttende svar, men trenger hele tiden å stilles på nytt.
- Ritualene våre er i betydelig grad en arv fra fortiden og fra andre land. Vår Orden har en meget svak ritualhistorie. Vi vet alt for lite om hvor ritualene kommer fra, hvem som har skrevet dem, og om forfatternes referanser. Å arbeide med disse spørsmål er krevende, men også svært berikende. Ritualer kan belyses på mange måter. De har en litterær profil, de har en litterær form, de har et samspill mellom poesi og prosa, de har forfattere og de har et kildeverk. Her er det mange oppgaver som venter på å bli løftet opp.
- Ordenshistorien er også et felt med mange utfordringer. Ser vi Ordenen i et 200-årsperspektiv, er det svært mange statistiske hull. De som var aktive til enhver tid, var ikke opptatt av å skrive historie og samle statistikk, men av å bygge en Orden.
- Nå begynner vi å se konturene av at alle Ordensenheter i Norge kan få skrevet sin enhets historie. Nettopp fordi Norsk Odd Fellow Akademi systematiserer skrivningen omkring en felles historisk mal, vil det være mulig å få en samlet oversikt i hva som er skjedd i det stor Odd Fellow Norge. Det vil å så fall bli det første land i Odd Fellow verdenen som sitter med en slik historie.

Som leder av Institutt for Rituell og Ordenhistorisk forskning har jeg et hundretalls oppdrag liggende for studier av emner og personer. For å nevne ett område trenger vi å samle historiske og biografiske data om flere Stor Sirer, Rebekkarådspresidenter og en rekke andre sentrale Ordensmedlemmer opp gjennom tidene. Vi trenger også søstre og brødre som vil gi seg i kast med gransking av eksempelvis Storlogemøter og andre sentrale møter. Vi trenger systematikk over valgresultater, over beslutninger og saker som har vært oppe til behandling flere ganger.

DE MANGE EGENSKAPER OG INTERESSER

Blant Odd Fellow Ordenens mange medlemmer finnes sikkert de fleste egenskapsprofiler. Noen liker å systematisere og granske alene, mens andre liker de store linjer og å arbeide i grupper. Noen liker å finne linjer i logehistorier, mens andre heller vil samle biografiske data om Ordensprofiler. Noen vil kaste seg over etiske emner og finne dem interessante, mens andre vil drive dokumentgransking og statistikk.

Alle disse egenskapene og interessefeltene er det behov for.

Er du interessert i å drøfte dette nærmere, så ta kontakt på hendrichs@asker.online.no

LÆR MEG NAUDVART Å LYDE

Lær meg naudvart å lyde til det som du kviskrar i løynd. Og lær meg naudvart å tyde det du hev ropa i røynd.

Hjelp meg vel til å skilje gløgt millom vondt og godt. Hjelp meg sidan å vilja kvar sanning eg soleis hev fått.

Hjelp meg vel til å gjera etter din kjærleiks råd. Gjer meg sterk til å bera det fram i lysande dåd.

Ja, lær meg audmjukt å lyde din vilje i eitt og alt. Du lyse mot livet det nye, du rense med eld og med salt.

Bøyg meg ned til det minste, til alt og til kvart i ser. Og bøyg meg inn i mitt inste, og ver der og møt meg der.

Og lyft meg frå djupaste lægdi til deg og din stjerne her, ja, lyft meg til ljuset i hægdi, der freden og fridomen er.

Olav Aurust

DE MERKELIGE ORDENE

Vi vet at det utvikler seg det som ofte betegnes som «subkulturelle språk». De mest kjente er vel dialektene som rett oversatt betyr «to språk». Et annet velkjent fenomen er sosiolektene som vel lettest kjennes igjen i det vi kaller «fagspråk». Det er ikke alltid lett hva fiskere, leger, jegere, jurister, rørleggere, snekkere og lastebilsjåfører snakker om når de drøfter faglige spørsmål med kolleger. Hvert livsområde utvikler sitt eget språk med sine nyanser. Dette gjelder også for en Orden som Odd Fellow Ordenen som i tillegg til sin egen språkutvikling har en kulturell og verdimeslig arv å ta vare på.

BRØDE OG UBRØDELIG

Brøde er et av de ordene som forkommer innen Ordener som vår. Ordet brøde betyr et moralsk brudd. Det hører med i det etiske ordforråd. Et nærliggende ord i det juridiske felt er «skyld». Er du skyldig, har du brutt en juridisk regel eller en lov. Og så har vi ordet «synd» som henspiller på brudd på Guds bud.

Ikke sjelden kunne man finne denne triolen «synd, skyld og brøde». Da hadde man fått med seg de fleste aspekter i hvor galt det var handlet. Da er det både et religiøst, et juridisk og et etisk brudd man står ovenfor.

Men vi skal oppholde oss ved det ene ordet i triolen, nemlig variantene av ordet brøde. Når man lover noe «ubrødelig», påtar man seg en etisk forpliktelse. Man sier at man ikke vil bryte den etiske forpliktelse man påtar seg.

I litteratur og poesi er ordet både velkjent og brukt.

Nicolai Fredrik Severin Grundtvig (1783-1872) bruker ordet på en forbillig måte i den meget kjente påskesalmen

«Påskemorgen slukker sorgen». Der heter det i Norsk Salmebok nr. 184, 4. vers:

«Bøtt er brøden, død er døden som syndens sold».

Å bøte brøden er altså å bøte for et etisk forfall eller brudd. Det juridiske perspektiv er i denne sammenheng ikke implisitt.

Den store Riksmålsordboken behandler ordet inngående. Her beskrives ordet som overtredelse av et moralsk bud; forbrytelse; synd; syndeskyld.

I Henrik Ibsens storverk Brand som nettopp handler om etikk heter det: «hver slæktens søn til døde dømmes må for slægtens brøde.» Her er det ikke noe kriminelt som omtales. «Slægtens brøde» betegner forfedrenes moralske feil og mangler.

Henrik Ibsen formulerer i Kongsemnerne følgende: «Det er troen på mig som driver dig så vildt fra brøde til brøde, fra dødsskyld til dødsskyld»

En annen variant av ordet er «brødebetyngt» som har sitt juridiske synonym i skyldbetyngt. Amalie Skram sier dette: «Severin følte sig saa brødebetyngt, at han knapt kunde spise.»

Din brøde har ikke noe med jus eller kriminalitet å gjøre, men med din egen moralskeandel. Det er også de etiske aspekter Odd fellow Ordenen sikter til når den bruker ordet ubrødelig

RESEPSJON OG RESIPIEND

Ordet resepsjon har rot i det latinske ordet for «å motta». Slike ord for gjennom hundreårene forskjellige betydninger og valører. I hoteller bruker man ordet resepsjon for det stedet gjestene blir mottatt. I sykehus kaller man den samme funksjonen for mottakelse. I en resepsjon eller en mottakelse skjer det et samspill mellom den som mottar og den som blir mottatt. Disse samspillsordparene har vi mange av i språket. På latin

heter den som mottar «resipient», mens den som blir mottatt betegnes som «resipiend». Dermed blir den siste bokstaven i ordet helt vesentlig. I Odd Fellow Ordenen bruker vi verbet «å resipere» for vi skal beskrive hva som skjer i prosessen omkring Innvielsen. Resipienden blir eksempelvis ført til Resipiendrommet. Vi bruker derimot ikke ordet resipient på dem som deltar i resepsjonen eller resiperingen. Det kan kanskje være klokt at vi ikke bruker ordet resipient, ganske enkelt fordi rørleggerfaget har tatt dette i bruk for å beskrive et basseng som tar imot eksempelvis kloakk. En resipient i rørleggerfaget betyr vanligvis en kloakkum.

Men i sin opprinnelse var ordet ganske nøytralt og betød «den eller dem som tok imot» slik man eksempelvis gjør i et sykehus eller hotell.

HISSET

Er et ord som Stor Sire Samuel Johnson (1861-1928) brukte i den sangen han skrev for bruk i Minneloger og som alle loger bruker et vers av når døde søstre og brødre skal minnes.

Ordet hisset har ingen ting med å hisse eller være opphisset å gjøre. Det er et gammelt stedsadverb, ofte brukt i en rimende sammenstilling med et annet stedsadverb i uttrykket «her og hisset». Det betyr «her og der borte».

I Samuel Johnsons vers forstår vi best hva han mener med ordet hisset med å oversette det med «etter døden, på den andre siden». Det går også klart frem av versets sammenheng. Ordet hisset skal også ha trykket på første stavelse.

I gamle og klassiske tekster forekommer det slike ord som en gang kanskje var i klarere bruk enn i vår tid. En fortsatt bruk av dem er med på å skjerpe våre sanser og egge vår fantasi. Det er også en form for dannelselse.

Tekst: Kiell-Henrik Hendrichs

JEG MENER DET ER NEGATIVT Å ØNSKE AT MAN VAR EN ANNEN, NÅR MAN FØRST HAR FÅTT SEG SELV UMLEVERT.

WENCHE FOSS

→ FORTSETTER FRA SIDE 28

Ordenens verdier. Jeg ønsker at vi øker fokus på «den gyldne leveregel», våre budord, ritualenes innhold like mye som utførelsen av dem. At altruismen får større plass i våre liv. En vesentlig del av årets instruksjoner ble viet dette temaet. Det ble godt mottatt.

Jeg er også opptatt av søstrenes fremmøte, det henger sammen med vekst. Vi ser klare tendenser til at gallamøter er bedre besøkt enn arbeidsmøter. Minnelogen har lavest fremmøte hos alle. Det synes jeg er synd. Minnelogen er den ene gangen i året som vi samles for å minnes, ære, vise respekt og takknemlighet overfor søstre som er døde. Søstre som har gått foran oss, som har lagt ned arbeid slik at vi fremdeles kan ha glede av vår loge.

Jeg har utfordret embedskollegiene på dette: La neste minneloge bli godt besøkt i alle loger! Vi må arbeide for å få frem at alle møtetyper er viktige for å forstå helheten i vårt arbeid, de er til sammen grunnlaget i den etiske dannelsen.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikt Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

– Da spørsmålet kom for to år siden om jeg var villig til å gå inn i embedet som Distrikts Stor Sire kom det som lyn fra klar himmel. Jeg var totalt uforberedt på det, og min første reaksjon var nei, det kan ikke jeg. Jeg, en vanlig Eks OM som kan litt om mye, men langt fra mye om det meste! Men etter en tenkepause ble svaret likevel ja. I tillegg til at de som hadde foreslått meg, kjente meg og hadde tro på meg og mente at dette ville jeg klare. Jeg har møtt stor velvilje hos søstrene og jeg har hatt god oppbacking av både min forgjenger og Distriktsrådets medlemmer, og Dep. Stor Sire vært en god støtte når særskilte saker har oppstått.

Nå er jeg halvveis i min embedsperiode. Det har vært strevsomt. Mange timer har gått med til å lese dokumenter, protokoller, lover, forskrifter og alt det andre som en DSS skal være inne i. For ikke å snakke om talene som skal forberedes, loger som skal besøkes, veteranjuveler som skal tildeles. Og så er det bare så givende – alt! Det er fint å kunne få bidra med min kompetanse og være med på å utvikle distriktet videre.

Ikke minst er det veldig hyggelig og inspirerende å gå på besøk i logene og bli kjent med embedsmenn og søstre.

Alle møter har sitt særpreg, ingen er like, ingen vil jeg unnvære. Men, jeg hadde like før sommerferien i år gleden av å tildele 50-års Veteranjuvel til en søster i sitt 90. år, og det møtet vil jeg for alltid huske. Det var den første 50-års juvelen som ble tildelt i Rebekka Distrikt 22. Og det var til en søster som kunne se tilbake på et usedvanlig aktivt logeliv med aktiv deltagelse i opprettelse av én leir og to loger. Da var det så flott å få en slik anledning til å feire henne og takke henne.

De årlige Storemøtetsmannsmøtene har vært nyttige og lærerike. Gode foredrag og god opplæring, og fint å knytte bånd med DSSer fra andre distrikt og utveksle erfaringer med dem. Som DSS fikk jeg også anledning til å delta i det 8. Europeiske Storlogemøtet i Reykjavik i 2015 sammen med Odd Fellows fra mange europeiske nasjoner. Møtene der, den rituelle delen spesielt, gjorde et uutslettelig inntrykk. Jeg kjente godt på gleden over å få være en del av dette fellesskapet.

Jeg hadde også gleden av å delta i NOFAs Symposium i Kristiansand i juni i år. Det var veldig inspirerende og kommer garantert ikke til å bli mitt siste Symposium. Også her dyktige foredragsholdere, gode samtaler med søstre og brødre fra mange kanter av landet. Dette arrangementet anbefaler jeg til mange.

Alt som er nevnt ovenfor har naturlig nok bidratt til økt innsikt i Ordensarbeidet og styrket min visshet om at det er verd å bruke tid på dette arbeidet. Våre verdier er i høyeste grad dagsaktuelle. Jeg gir – og får mangfold igjen.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

– Jeg er glad for at vi i Ordenens langtidsplan har fått inn oppfordringen om mer åpenhet og synlighet i samfunnet, lokalt og sentralt. Og jeg er glad for at Stor Sire Morten Buan i sitt intervju med David Skaufjord (podcast 10.9.15) presiserer at vi er ikke en hemmelig Orden, ikke en lukket Orden, men en verdibasert Orden.

Fortsatt henger dette med «hemmelighold» igjen hos mange. Jeg opplever søstre som sier at de ikke tør å snakke om Odd Fellow med utenforstående fordi de er

redde for å si noe galt eller noe som ikke må sies. Kanskje har vi en oppgave foran oss her; å gjøre medlemmene engasjerte og trygge på å snakke om Ordenen til andre mennesker? I historien til OF Loge nr 10 St. Hallvard som jeg tilfeldigvis fant på deres hjemmeside, kan vi lese at «Embedsmenn fra denne loge (Loge nr 1 Norvegia, 1908) reiste land og strand rundt for å utbre kjennskap til Ordenen». Interessant! Nå har vi internett, men jeg tror at møtet menneske til menneske er det mest avgjørende.

På denne bakgrunn har Rebekka- og Odd Fellow Distriktsrådene i Distrikt 22 i år gått i bresjen for å få Odd Fellow Ordenen på stand under Arendalsuka. Vi fant at dette var en glimrende anledning til å synliggjøre Ordenen. Arendalsuka 2016 ble i år arrangert for 5. gang og hadde mer enn 50 000 besøkende. Folk flest vet lite om Odd Fellow Ordenen, om noe i det hele tatt. Ved å være synlige – kommer spørsmålene etter hvert om hvem vi er – så kan vi informere – og så vekkes kanskje interessen. For meg er det logisk.

Vi arrangerte også et åpent foredrag v/Stor Sire om Odd Fellow Ordenen på en av byens restauranter med meget godt fremmøte. Flest medlemmer, naturlig nok, men også en del ikke-medlemmer. Det ble svært godt mottatt. Nå står evaluering for tur, og så går vi i gang med planlegging av neste års deltagelse – Arendalsuka 2017. Vi har høstet erfaringer, og vi skal bli enda bedre.

Utover det som her er sagt, har vi også mulighet til å få vårt etiske budskap ut i samfunnet gjennom vår deltagelse i landsakene og gjennom logenes utadvendte virksomhet i lokalmiljøet. Vi gir bidrag til ulike formål i våre nærmiljøer, både av økonomisk og praktisk art. I disse tilfellene tror jeg at vi skal være enda tydeligere på hvem vi er, hva vi står for og hvorfor vi gir. Både til mottakerne og til evt. presse som dekker slike saker.

Og sist, men ikke minst, kan vi alltid arbeide for å bli bedre medmennesker og dermed vise for de menneskene vi omgås hvilken innvirkning ordensmedlemskapet har på oss. Alt som her er sagt må sees i en slik sammenheng.

FOTO:
MORTEN BUAN

UNP VED EN SKILLEVEI

United Nation Pilgrimage – forkortet UNP – har faktisk eksistert fra 1949. I de siste 25 årene har også Europa vært med i dette opprinnelige amerikanske program. Tusenvis av unge jenter og gutter har fått sin grunnleggende innføring, både i det amerikanske samfunn og i FN-organisasjonens imponerende byggverk. Men både verden, Europa og USA har forandret seg til det ugjenkjennelige i løpet av sytti år. Nå er det grunn til å beholde de gode elementene i programmet og å skape noen nye. De Tre Kjedeledd har hatt en samtale med Stor Sire Morten Buan som var reiseleder i 2016.

– **Hvor mange var det som reiste på UNP i 2016?**

– Fra Norge var vi ti i reisefølget, ni ungdommer og meg som reiseleder.

Det har vært vanlig at det er om lag ti ungdommer som blir plukket ut hvert år.

– **Hva er det mest verdifulle for ungdommer som får være med på en slik reise?**

– De får en unik innføring i FNs oppgaver og utfordringer, noe som er en utrolig god ballast å ha med seg videre i livet. I tillegg må ungdommene selv sette seg inn i fagområdet for å lage en tale der de redegjør for sitt engasjement og ansvar for verdenssamfunnets store utfordringer gjennom FNs bærekraftige målsetninger. Denne talen skal de fremføre i en konkurranse og blir bedømt av et dommerpanel. Det er ny og nyttig læring. Det de i tillegg får, er en reise og innføring i historien til USA og Canada. Det at 300 ungdommer fra Europa, Canada og USA arbeider sammen og utvikler sosiale vennskapsbånd er også av stor verdi.

– **Er det noe av opplegget som tiden har løpt fra?**

– Innføring i FNs oppgaver og utfordringer er fortsatt et særdeles aktuelt tema og vil også i fremtiden være kjernen i et slikt program. Det jeg opplever som må moderniseres og settes inn i vår tid, er selve gjennomføringen av programmet. Jeg opplevde et lederskap og en kultur som alle vi reiseledere fra Europa reagerte særdeles negativt på. Her var det holdninger og adferd som lå langt unna våre idealer og det vi forbinder med god Odd Fellow ånd.

Det virker som om amerikansk Odd Fellow har utviklet en væremåte og kultur som er lite oppbyggende og motiverende.

Programmet må inn i et nytt spor skal det være levedyktig i fremtiden.

– **Hva ser du for deg kan bli fremtidens opplegg?**

– Fra mitt ståsted så er det grunnlag for å beholde kjernen i programmet men rammen rundt må endres. Dersom amerikansk Odd Fellow ikke vil være med i denne utviklingen, er det et alternativ å lage et europeisk FN program. Målet må være å beholde kjernen og finne tilbake til grunn-

tanken ved oppstarten av programmet, men utvikle et mer tidsaktuelt program. Lederskap og kultur må ha en helt annen innretning enn det vi opplever i dagens program.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

New York

– MULIGHETENES BY

MANDAG 11/7

Dagen startet med frokost på hotellet, før vi gikk ombord i bussene og kjørte ned til FN-bygningen. Etter å ha kommet oss gjennom en grundig sikkerhetskontroll var det på tide å ta fellesbilder av hver enkelt gruppe. Deretter hadde noen guidet omvisning, mens resten fikk noen timer fri. Disse ble blant annet brukt til å få stemplet passet, ta en titt i souvenirbutikken, og begynne på talene. Så gikk turen videre til 9/11 Memorial. Her fikk vi se minnesmerkingene, og dessuten besøke et litt trist, men interessant museum rundt 9/11-tragedien. Etter en snartur innom hotellet var det så tid for middag, som ble spist på Guy's American Kitchen (tradisjonell amerikansk mat). Etter middagen spaserte vi videre til Broadway, hvor vi

så The Phantom of the Opera. Deretter avsluttet vi dagen med å gå gjennom Times Square og tilbake til hotellet.

Ivar Espenes

TIRSDAG 12/7

Tidlig på morgenen fant vi frem finstasen før vi dro tilbake til FN bygningen hvor vi fikk presentert to foredrag av representanter for FNs generalsamling. Vi fikk et foredrag som utdypet FNs bærekraftsmål, som også var en inspirasjon for talene vi selv skulle holde. Det andre foredraget fokuserte mer på arbeidet og formålet til FNs sikkerhetsråd. Det var interessant å få høre foredrag fra personer som jobbet innenfor FN, ettersom at vi dagen før hadde fått en del informasjon om bygningen og arbeidet til FN. Senere på dagen fikk vi tiden før

middag til å enten arbeide med talen eller å utforske 7th Avenue og shoppingmulighetene der. Det ble vanskelig å prioritere dette, ettersom det var eneste dag vi fikk til å utforske New York utenfor det stappfulle programmet vi hadde. Vi fikk middag i oppholdssalen på hotellet, som var greit tidsmessig i og med at talekonkurransene var neste post på programmet. I konkurransen var vi alle delt opp i mindre grupper og holdt talene innenfor de gruppene med reiselederene som dommere. Sent på kvelden da alle hadde holdt sin tale ble det endelig presentert 14 finalister som dagen etterpå skulle holde talen på nytt i en finalerunde.

Eva Johanne Rotevatn

ONSDAG 13/7

På onsdagsmorgen splittet vi gruppen i to deler; noen dro til FN for guidet omvisning, mens de andre dro på sightseeing med buss. Fra bussen fikk vi se blant annet Central Park, Fifth Avenue, Trump Tower og Plaza Hotel. Etter en times kjøretur stoppet bussen ved Seaport Shopping, der vi fikk gå i gatene og handle. Senere samlet vi begge gruppene ved Battery Park for å ta ferge til Liberty Island og Ellis Island. Fra fergen hadde vi veldig god utsikt til store deler av New Jersey, og selvsagt over Manhattan Skyline. Første stopp var Liberty Island, der vi fikk servert god lunsj. Vi hadde en time til å vandre rundt før vi dro videre til Ellis Island. I museet her fikk vi muligheten til å høre på historier fra emigranter. Turen gikk mot slutten, og vi dro tilbake til New York og hotellet vårt. Her ventet middag og en veldig spennende finalerunde i talekonkurransen. Vi fikk høre alle de 14 beste talene, og det var veldig interessant å høre hvordan de andre ungdommene løste oppgaven. Det var Claire fra Oregon, USA som vant konkurransen. Vi avsluttet kvelden med å synge nasjonalsangene våre og ta farvel med de som skulle til Canada.

Emilie Brekke

TORSdag 14/7

Alt i alt bestod dagen av busskjøring. Vi dro kl 6.00 fra New York, og spiste frokost på en restaurant langs veien i New Jersey. Neste stopp var i Delaware, før vi kjørte videre til Washington DC, hvor det var 36 varmergrader. Det ble spesielt varmt for de som var kledd for buss med air condition. Vi besøkte Washington Monument – en obelisk omringet av USAs flagg og Lincoln Memorial, hvor vi tok flere bilder av gruppa. Til middag dro vi til Maryland hvor vi spiste taco hos en loge, før vi sjekket inn på hotellet som lå i Virginia.

Maria Aasmundtveit

FREDag 15/7

Vi var spesielt heldige denne dagen, for vi fikk sove lenger. Bussen dro nemlig ikke før kl 9! Vi startet dagen med å besøke Arlington Cemetery, som er gravplassen til veteraner. På denne gravplassen ligger blant annet John F. Kennedy og kona hans begravet, samt den ukjente soldats grav. Så gikk turen videre til Det Hvide Hus, hvor vi hadde en rask stopp for å ta noen bilder. Da vi kjørte forbi Washington Monument så vi at alle flaggene som står rundt var på halv stang etter terroren i Nice dagen før. Vi tok bilder utenfor Capitol Hill, USAs kongressbygning, og fikk også litt tid til å gå

rundt i Smithsonian (flere museer). Deretter spiste vi middag på Chevy's, en mexicansk restaurant, hvor det ble taco nok en gang. Etter middag kjørte vi tilbake til hotellet, hvor vi kunne gjøre hva vi ville: Bade, trene, shoppe etc...

Maja Flengsrud

LØRdag 16/7

Tidlig på lørdagsmorgen kom vi oss inn i bussen og satte kursen mot Gettysburg. Første stopp var General Pickets buffets, hvor vi spiste en meget vellykket lunsj og handlet litt i gavebutikken. Etterpå fikk vi se en rekonstruksjon av slaget ved Gettysburg i mini-versjon, om akkurat hvor og hvordan alt hendte. For så deretter dra på omvisning av selveste Adams County, som vi akkurat hadde lært en del om.

Slaget ved Gettysburg hendte mellom den 1. Juli og 3. Juli 1863, på Adams County i Pennsylvania. Dette var et av de blodigste slagene i den amerikanske borgerkrigen. De stridende partene var Unionen og konføderasjonen, altså nordstatene mot sørstatene.

Mia Jørgensen

MANDag 18/7

Mandag startet dagen tidlig. Vi skulle nemlig til Canada og Ottawa. Turen nordover gikk fint, dog med noe kø. Vel fremme i Ottawa ble vi sluppet løs og dro for å spise lunsj. Etter lunsjen dro vi til det Canadiske parlamentet for omvisninger. Kvelden ble tilbragt på hotellet eller inne i Ottawa hvor det var et lasershow som viste Canadas historie på ytterveggen til parlamentet.

Magnus Hammond-Moe

TIRSDag 19/7

Denne dagen måtte vi våkne tidlig, vi pakket inn bagasjen nok en gang og tok veien mot guvernørens bosted. Presis klokka 9 så vi på et detaljert og flott vaktskifte. Under vaktskiftet ble det spilt sekkepipe, noe som var utrolig kult å høre på. Etter dette tok vi veien til parlamentet, for å se et vaktskiftet i mye større skala. Her var det flere 10 talls vakter, et militærkorps og et sekkepipeorkester. Det var detaljert og utrolig imponerende. Etter denne lille «seremonien» var det tilbake i bussen i en del timer. Når det nærmet seg midt på dagen stoppet vi i en park. Her var det brødre og søstre som hadde gjort klar en stor grillfest. Her brukte vi tid på leker og sosialisering før vi måtte tilbake på bussen hjem, og til hotellet.

Olav Buan

LAKKSKOENS HISTORIE

– en kulturell reise

De fleste vil vel gjette på at vi mennesker opprinnelig gikk barbente. Etter hvert erobret vi verden. Vi begynte å bruke klær. Den bibelske forklaring på klærne er jo at vi opplevde at vi var nakne, og dermed kom det berømmelige fikenbladet i bruk. Vi har ingen skapelseshistorie omkring skoene. De kom vel av mer praktiske grunner fordi det kunne være vondt å gå barbent, og kanskje ganske kaldt da vi kom opp til det ytterste nord. Men lakkskoene skyldtes nok verken nakenhet, kulde eller vanskelig underlag.

– Hva er en lakksko egentlig, Ulf Husebø?

– Lakksko er sko laget av lær som er spesialpreparert slik at læret får en helt jevn og blank overflate. Lakksko lages både til kvinner og menn.

– Vet vi noe om når lakkskoene trer inn på historiens arena?

– Læret som lakksko lages av, eller i alle fall noe tilsvarende, ble faktisk første gang laget helt i slutten av 1700 tallet, slik at det er en gammel oppfinnelse. Flere personer tok patent på forskjellige måter å lage «lakkskolær» på, men dets store popularitet skyldes en mann ved navn Seth Boyden i USA som i 1819 utviklet en egen metode for produksjon av læret. Seth Boyden fikk tak i et stykke blankt lær, som visstnok skulle være fra skyggen på en tysk militærlue. Han undersøkte hva som var gjort med læret og kom frem til en egen måte å lage «lakkskolær» på, eller «patentlær» som han kalte det. Ved å bruke en oppskrift basert på en behandling av læret med flere lag linolje, begynte han i 1819 å produsere læret kommersielt.

– Hvordan produserer man slike sko da?

– Til å begynne med produserte man læret ved å bruke en blanding av sort fargestoff og linolje som man la på læret i flere lag. Læret måtte tørke etter hver behandling og ble så polert med pimpstein mellom hvert lag. Deretter ble det igjen farget med en svart væske blandet med terpentin. Det ble så hengt opp i en måneds tid for at prosessen skulle stabilisere seg. Så fikk det et siste oljelag før det ble varmet opp, først på moderat varme, før varmen ble økt. Denne behandlingen varte i tre dager. Til slutt ble

læret utsatt for sollys i 10 timer før prosessen var ferdig. Som man forstår var dette en svært arbeidskrevende og dyr behandling slik at produkter laget av slikt lær fikk et preg av luksus over seg.

Da plastmaterialet ble oppfunnet ble den brukt til å skape lærets blanke overflate. Dette forenklet produksjonen betraktelig og gjorde den mye rimeligere. Over tid har utviklingen av syntetiske lakker og oljer gjort prosessen enda enklere og billigere, slik at lakksko i dag kan masseproduseres.

– Hva var ideen med slike sko og hvem var det som brukte dem?

– Ideen var å produsere et lær som var behandlet slik at det ble atskillig mer kledelig enn arbeidstøvler og tilsvarende lærvarer. På den måte kunne man produsere sko som alltid var blanke, var enkle å vedlikeholde og som tok seg godt ut. I og med at produksjonen av læret var dyr ble det et luksusprodukt som kun overklassen hadde råd til.

– Hva slags antrekk og i hvilke anledninger bruker man lakksko?

– Lakksko brukes til smoking og snippkjole. I tillegg brukes lakksko til militære uniformer som tilsvarer dette antrekket, det vil si gallauniformer og tilsvarende.

Den gamle og gode regelen om at man bruker brune sko før kl 1800 og sorte sko etter, gjelder også her. Derfor brukes lakksko normalt ikke før kl 1800. I og med at man bruker lakksko til smoking og snippkjole, og det er antrekk man heller vanligvis ikke bruker før kl 1800, løser jo det seg selv. Dog kan jeg tenke meg at det kan være unntak, som

Laks OM Ulf Husebø.

f eks bryllup hvor mange gifter seg i snippkjole, og da skal lakksko brukes.

– Finnes det noen valgfrihet når det heter at man skal bruke lakksko?

– Skal man følge normal etikette, er regelen slik jeg har beskrevet den over. Brudd på etikette er som kjent ikke straffbart, slik at folk bestemmer jo egentlig selv når og til hvilket antrekk de vil bruke lakksko. Bruk av lakksko vil også være moteavhengig og jeg har da sett menn bruke sorte lakksko med hvite sokker til jeans og jakke midt på dagen. Det får de jo selv bestemme, men spesielt estetisk kan man kanskje ikke si at det er.

– Er det noe sted lakksko definitivt ikke hører hjemme?

– Igjen, dette blir en personlig sak og vil være moteavhengig. Lakksko er ikke frididssko og jeg synes selv at lakksko definitivt ikke passer sammen med mørk eller farget dress, fordi da blander man etiketteregler, men det er vanskelig å gi eksempler på steder de overhodet ikke hører hjemme.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

EN SOMMER ER OVER. . .

En deilig lang sommer er tilbakelagt og høsten er kommet. Loger og leire er i full gang. Embedsmennene er inne i sitt siste høstsemester i denne embedsperioden. Nominasjonsnevndene er også kommet langt i sitt arbeid. Mange søstre og brødre har sendt inn sine forslag til nye embedsmenn og at de tar dette til etterretning er viktig. La søstre og brødre få være med å bestemme hvem de ønsker som embedsmenn i sine loger og leire.

Når jeg er ute i verden og ser alle de utrolige byggverkene, kirkene og katedralene som er mange hundre år gamle, tenker jeg alltid på hvordan noen klarte å reise dem.

Hvilke hjelpemidler hadde de?

De hadde i hvert fall ingen datastyrte kraner som løftet steinblokkene.

Kanskje klarte de det med et enkelt vektstangprinsipp?

Det var primitive redskaper som tryllet frem storheten.

Hva hadde de som vi ikke har i dag?

De hadde tid, sier vi. Men var døgnet noe lenger den gangen enn nå?

Selvsagt ikke. Med våre hjelpemidler i dag burde vi jo hatt all verdens tid.

Men tiden løper fra oss, sier vi i dag. Da er det lett å glemme det viktigste, nemlig å leve – og leve i dag. Dagen i går er gått og kommer aldri tilbake. Dagen i morgen vet vi ikke 100% sikkert at vi får. Men dagen i dag har vi, og det gjelder å bruke den slik at vi i fremtiden kan se tilbake på den med tilfredshet og glede.

Du trenger aldri å angre på en dag i ditt liv.

Gode dager gir deg glede, dårlige dager gir deg erfaring.

De verste dagene gir deg en lærepenge og de beste dagene gir deg minner.

La oss stoppe opp og tenke over dette.

Haster vi i vei fra det ene til det andre uten å forstå at livet er det som ligger imellom?

I stedet for å gjøre livet til en verdifull vandring, gjør vi det til en transportstrekning.

I hvor stor grad lar vi andre bestemme veien og hastigheten, bestemme hvor vi skal stanse opp, og hva vi skal ta med oss under veis for å kunne leve?

For en ting må vi ikke glemme – husk at fortiden er forbi, - fremtiden har vi ikke fått, - vi eier bare dagen i dag.

Vi er vel alle på vandring, på søken etter noe vi savner – inntil vi tror vi har funnet det. Dette er vel en årsak til at

Deputert Stor Sire Toril Grundtvig Skougaard

Foto: Arne Glomdal

noen søker til lukkede ordener, bl.a. Odd Fellow Ordenen.

Da er vi mine søstre og brødre heldige som er medlem og har funnet lengselen etter å falle til ro. Her får vi muligheten til å sitte, nyte møtene, vi blir ikke nådd – telefonene er avskrudd.

Møt høsten med takknemlighet, gled deg over trærnes rødme fargespill.

Bak skodde og regn er kveldsrøden nå i septemberskumringen aller vakrest på fjellet.

I lysglimtene aner du kanskje konturene i meningen med din vandring på jorden.

År blir minner.

Påminnelsen gir høsten.

Trekkfugleskarenes sus gir vemod og undring hver høst.

Tenn lys når mørket kommer.

«Det nydeligste lyset man kan tenne er det lyset man ser skinne i en annens øyne».

Med ønske om en riktig god og fin høst.

Søsterlig hilsen i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Toril Grundtvig Skougaard
Deputert Stor Sire

OM HVITE HANSKER

Odd Fellow tradisjoner: Hvite hansker

Hvite hansker

Tradisjoner

Så langt vi vet har alle lukkede Ordener brukt hvite hansker i sine rituelle møter etter at de fikk rituell orienterte antrekk. Inntil for få år siden var dette også en selvfølgelig del av det korrekte gallaantrekk i alle deler av samfunnslivet. Eksempelvis ville enhver brudgom i galla ha hvite hansker.

Nå behøver vi nødvendigvis ikke å skjele til hva andre lukkede Ordener gjør i dag eller til skikk og bruk i samfunnet for å begrunne en revurdering og standardisering av hvite hansker ved våre møter.

På dette området startet et forfall i vår Orden ganske langt etter siste Verdenskrig. Og det startet ganske tilfeldig og skjedde umerkelig.

Når vi så riktig snakker om å ta vare på våre tradisjoner og å hindre at våre særegenheter plukkes fra oss ett for ett, kan en gjeninnføring av hanskene skape en troverdighet i det å opprettholde og ta vare på tradisjonene.

Som et apropos minner jeg om at vi gjeninnførte ballotteringen, nettopp med ovenstående begrunnelse.

Praksis

Vi vet at alle Rebekkasøstre bruker hvite hansker (vanter) til både kort og lang kjole. Det betyr at de bruker dette symbolske virkemiddel både til gallaantrekk og logeantrekk. Her er det søstre som går foran og slår vakt om tradisjonene og de seremonielle og symbolske betydninger.

Nå er det slik at praksis med bruk av hvite hansker er forskjellig rundt omkring i de enkelte Odd Fellow loger. I noen loger er det kun embetsmenn som bruker hvite hansker og da kun til galla. I andre loger bruker br. Inspektør og br. CM hansker også til vanlig logeantrekk. I Minneloger er det vel også vanlig at de fire brødre som står på gulvet bruker hvite hansker. Og til slutt er det enkelte loger – som eksempelvis nr 4 De Syv Fjelde i Bergen – hvor alle brødre bruker hvite

hans-
Galla.

kanne kalles en
talt forvirrende prak-

mangel på forståelse for hva de hvite hansker kan berike våre møter med av symbolsk innhold og estetikk. Og det estetiske er ikke minst viktig i en tid med estetisk forvirring og forfall.

Symbolikk

Er det noen symbolikk med bruk av hvite hansker bortsett fra gammel tradisjon ved gallaantrekk? Ja, jeg kan nevne at hos Tempelherrene – en av de store ridderordener under Korstogstiden – var påkledningen rituell. I deres optegnelser heter det: «Til enhver ridder som har avlagt løftet skal det brukes hvite klær og hansker som sier at ridderen har lagt et mørkt liv bak seg og at han skal vie seg til sin skaper gjennom et rent og hvitt liv». I den danske boken «Odd Fellow Orden IOOF» står det at hvitt hentyder til tro og renhet. Ordet kandidat betyr hvitkledd. Det latinske ord kandidatatus (hvitkledd) anvendes om embetssøkere i det gamle Roma. Etter gammel skikk bar disse hvitt toga.

I Åpenbaringsbokens 3. kap. 5 vers står det: «Ja, den som seirer, skal bli kledd i hvitt, og jeg skal aldri stryke hans navn ut av livets bok...».

Ikke langt fra Capitol i Roma sto templet for troskap – Fidestempelet. Når prestene her brakte sine ublodige ofre, var deres ansikt og hender hyllet i hvite klær. I vår kulturkrets er det altså ikke vanskelig å få øye på hvitt som renhetens og trofasthetens farve.

For oss Odd Fellows er det viktig, slik som hos Rebekkasøstre, å være mest mulig like i logesalen. Prangende ringe og armbånd som vi smykker oss med utenfor Logesalen skal ikke vises der inne. Også brødre som driver håndverk som etterlater seg misfarging og andre merker etter dagens dont, vil kunne stille like rene og hvite som alle andre.

Det går mot likestilling mellom brødre og søstre i vår Orden. Et ønske ville da være at alle brødre likestilles med Rebekkasøstre i bruk av hvite hansker. Dette er ingen stor kostnad. Hvite hansker finnes på apoteket til kr. 20,- parett og i hanskeforretninger til ca kr. 80,-. Odd Fellow Utstyr vil selvfølgelig kunne skaffe hansker til brødrene like fullt som det i dag skaffes til søstre.

Et håpets tegn?

Når Storlogen kommer på besøk er det nok en sterk tradisjon at Stor Marsjall bruker hvite hansker – skinnhansker til og med. Det ville være en sann glede om gjeninnføringen av hansker blant brødrene startet med at hele Storlogen følger Stor Marsjalls eksempel. Dette ville, i tillegg til å bevare tradisjonene, gi et festlig og estetisk uttrykk ved Ordensledelsens nærvær som ingen ville bli upåvirket av.

Med bruderlig hilsen i V. K. og S
Ashjorn D.K. Ellø
Eks DDSS

Odd Fellow

14

Bladet

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct. a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Det Norske Rebekkaråd ble instituert i 1933 og fungerte frem til 2001
- Den første norske Rebekkaleir, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr. september 2016:

- 155 Odd Fellow loger
- 132 Rebekkaloger
- 28 Odd Fellow leire
- 26 Rebekkaleire
- 11 783 Odd Fellow brødre
- 10 637 Rebekkasøstre
- Totalt 22 420

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Når ble SOS-barnbyen i Ngabu i Malawi åpnet og innviet?
2. Når ble Det Norske Rebekkaråd instituert og hvor lenge fungerte det?
3. Når og hvor ble den første Rebekkaleir i Norge instituert?
4. Hva heter den andre norske Stor Sire?
5. Når og hvor ble den andre Rebekkaleir i Norge instituert?
6. Når kom Odd Fellow Ordenen til Sverige?
7. Når kom Odd Fellow Ordenen til Danmark?
8. Når og hvor kom Odd Fellow loge nr 3, hva heter den, og når ble den instituert?
9. Når kom den første Rebekkaloge i Bergen og hva heter den?
10. Hva heter den siste Odd Fellow loge som er instituert i Norge?
11. Hva heter bror Stor Sekretær i Norge?
12. Hvem var Stor Sire i Norge fra 1994 til 2001?
13. I hvilket land oppsto Odd Fellow Ordenen?
14. Hvilken norsk bror Stor Sekretær har hatt lengst funksjonstid?
15. Hvilken norsk Stor Sire har hatt lengst funksjonstid??

- SVAR:
1. 13. august 2016
 2. Instituert i 1933 og oppløst ved likestillingsvedtaket på Storlogemøtet i 2001
 3. Rebekkaleir nr. 1 Oslo ble instituert 26. april 1980
 4. Gustav Eriksen, Stor Sire fra 1928 til 1936
 5. Rebekkaleir nr. 2 Borg ble instituert i Sarpsborg 22. september 1984
 6. 1878
 7. 1925
 8. Odd Fellow loge nr 3 Eystein i Troindheim, instituert 27. januar 1918.
 9. Rebekkaloge nr. 5 «De syv stjerne» i Bergen, instituert 20. november 1921.
 10. Odd Fellow loge nr. 156 Kongsleden, instituert 10. september 2016 i Arnes i Akershus.
 11. Steinar Jansen
 12. Oddvar Granlund
 13. England
 14. Umberto De Paolis fra 1952 til 1966
 15. Johan Middelthon fra 1936 til 1949

ODD FELLOW TOR

BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
ADVOKATER				
Advokatfirma Kvale DA	Jan-Erik Grundtvig Sverre	22 47 97 60	www.kvale.no	0122 OSLO
ANLEGGSGARTNERMESTER				
Håkon Bjørndal	Håkon Bjørndal	977 92 177	haakon@bjorndal.com	5525 HAUGESUND
BEGRAVELSESBYRÅ				
Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90		5147 FYLLINGSDALEN
BILGUMMI				
Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
BILSALG				
Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNSIKRING				
Firesafe AS	Hege Therese Grønhaug	47 09 110	www.firesafe.no	0605 OSLO
BRANNUTSTYR				
Braco AS	Einar Glenthøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR				
Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
EIENDOMSMEGLING				
Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490	obh@boli.no	7715 STEINKJER
FERIE OG FRITID				
Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
FLIS/MUR/GRAVING/TØMMER/NATURSTEIN/BETONGARBEID				
A. Helgeland Betong AS	Audun Helgeland	907 87 001	post@ahelgeland.no	5525 HAUGESUND
GLASSMESTERE				
Mandal Glasservice as	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21		4516 MANDAL
GRAFISK ARBEID				
Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
HOTELL				
Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40		9365 BARDU
Mosjøen Hotell AS	Bård Bergrem	75 17 11 55		8651 MOSJØEN
HYBLER/LEILIGHETER				
A/S Stortingsgt 28	Ole Fjelldal	22 01 20 40		0161 OSLO
KRANER OG LØFTEUTSTYR				
Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
MALERMESTER				
Velde s Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	909 67 115	janerik@veldes.no	4276 VEDAVÅGEN
MURMESTER				
Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
REGNSKAP				
Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20		5750 ODDA
REISEBYRÅ				
Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
RENSERI/VASKERI				
Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	406 01 020	www.marthes.no	7000 TRONDHEIM/7500 STJØRDAL
RØRLEGGER/VÅRMEPUMPER				
Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00		3917 PORSGRUNN
Tindeland Rør – Aut. Rørlegger	Arne W. Tindeland	971 81 350		5500 HAUGESUND
Rørlegger Geir Sirnes AS	Christian Sirnes	52 80 60 70	firmapost@geir-sirnes.no	5525 HAUGESUND
SNØKKER				
Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
STORKJØKKENUTSTYR				
Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TANNLEGE				
Tannlege MNTF Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10	www.tannlegelunde.com	0161 OSLO
TEKNISK GUMMI OG TRANSPORTBAND				
Industriegummi	Kristian Hausken	52 83 80 95	gummihausken@gmail.com	4260 TORVASTAD
TRAFIKKSKOLE				
Gerds Trafikkskole a/s	Gerd Johnsen	51 89 31 90	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER
Andersen Trafikkskole	Freddy Andersen	901 01 645		5516 HAUGESUND
TRYKKERI				
Nils Sund Boktrykkeri A/S	Kjell Selvaag	52 70 33 70		5500 HAUGESUND

GET

**ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •**

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

**BRANSJE/FIRMA
UR/KLOKKER**

Lervik Ur AS

KONTAKTPERSON

Knut J. Lervik

TELEFON

52 70 03 50

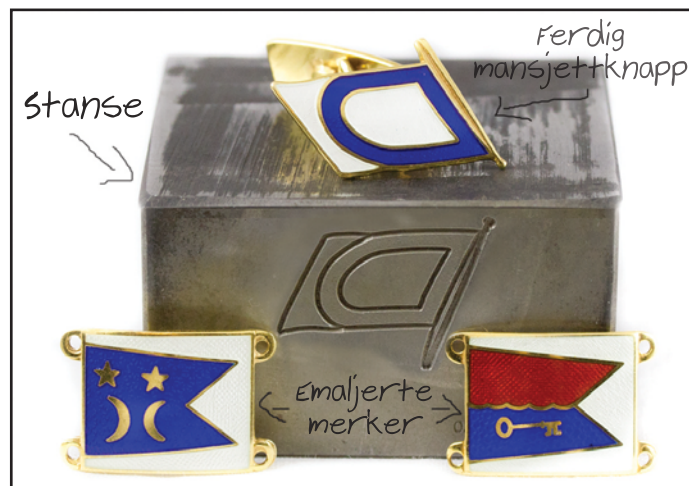
E-POST

post@lervikur.no

POSTNUMMER

5528 HAUGESUND

*De Tre Kjedeleda
har ledig plass for nye annonsører!*

Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en loge eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!

TRENGER DU NY LIVKJOLE? ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 50 % ull og 50 % polyester. Vi leverer i str. 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen leveres med sort vest og benklær til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returrett.**

LIVKJOLE.NO
KVALITET TIL PRISBEVISSTE KUNDER

Bestill på: 24 timers ordretelefon: 62 52 86 66
E-post: post@livkjole.no
Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR
www.livkjole.no

Artikler fra ODD FELLOW UTSTYR

Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
(4 stk. i pakken)
Kr. 720,-

Art. nr. 11003
Regaliefutteral br.
Art. nr 11004
Regaliefutteral str.
Kr. 295,-

Art. nr.
11006
Stearinlys
m/kjedeledd
i rødt,
høyde 10 cm
Kr. 35,-

Art. nr. 11025
Rødt slips i silke
m/kjedeledd
Kr. 150,-

Art. nr. 11085
Pashmina-sjal i ull/silke
m/kjedeledd
Kr 525,-

Art. nr.
11081
Handlenett
sort m/logo
Kr 100,-
Art. nr
11102
m/glidelås
Kr 120,-

BESTILLINGSLISTE FOR ODD FELLOW UTSTYR:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på kr 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
110173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
110176	Båtflagg/gjesteflagg		90,-
110177	Båtvimpel		90,-
11003	Regaliefutteral br.		295,-
11003	Regaliefutteral str		295,-
11006	Lys m/kjedeledd i rødt høyde 10 cm		35,-
11019	Memento Mori		4110,-
11002	Regalieveske i kunstsinn		475,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11020	Slipsnål sølv m/kjedeledd rød emalje		530,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		150,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		150,-
11027	Hvit sløyfe Pique		155,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 325,-
11032	Mansjettknapper forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		920,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		890,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		560,-
11036	Jakkemerke sølv/forgyllt		200,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		435,-
11038	Slipsklype		200,-
11039	Slipsnål sølv/emalje		570,-
11041	Rebekkafigur i glass		535,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		50,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		2 325,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		2 415,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		1 700,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11058	Hansker i skinn, hvite, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		225,-
11059	Hansker i skinn, hvite, herre, geiteskinn		275,-
11062	Hvite vanter, crepe, dame, one size		98,-
11063	Vanter crepe, hvite, herre		158,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		395,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		100,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		50,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		525,-
11088	Gilde kuvertkaraffel 4-pk m/kjedeledd inngravert		720,-
11089	Kjedeleddnål m/stener		175,-
11092	Utredning om logesalen		25,-
11093	Utredning om leiren		25,-
11094	Odd Fellow Akademiets Årbok, alle årganger		50,-
11100	Sanger og tekster av Oddmund Reppe		150,-
11102	Handlenett m/kjedeledd og glidelås		120,-
11103	Bosweel livkjoleskjorte, (str.)		800,-
11110	Manchester Unity historiebok		150,-

Navn:

Adresse:

Postnr.:

Telefon dagtid.:

ODD FELLOW UTSTYR

Stortingsgaten 28

0161 OSLO

Tlf.: 22 83 92 50

E-post: of.utstyr@oddfellow.no

KJÆRE LESER...

For kort tid siden ble en skremmende statistikk offentliggjort. Den fortalte at 70.000 nordmenn forteller at de er ensomme og ikke har noen omgang eller bekjente. Det er like mange mennesker som antallet innbyggere i en norsk, middels stor by. Vi har lenge kjent til paradokset at med voksende materiell velferd øker ensomheten. Årsaker og virkninger står i et komplisert samspill. De 70.000 det gjelder har alle sin egen fortelling og sin egen ensomhet.

Ensomhet er en drepende gift. Den fører til tap av selvbilde, depresjoner, angst, legemlige sykdommer og selvmord. Ensomhet er sjelden villet, selv om det også er en variant i dette konglomerat av skjebner.

Jeg ble sittende en stund å tenke på denne statistiske konkretiseringen av ensomhet i vårt velferdssamfunn.

To ting slo meg.

Det første er hvor umåtelig materialistisk hele vårt samfunn er blitt.

«Ukjent mann er god for tyve milliarder kroner.»

var en overskrift i samme slengen.

Les setningen en gang til.

Det som gjør mannen interessant for pressen er pengene, hele tyve milliarder. Og så er han i tillegg noe så ufor-skammet som «ukjent».

Det synes som om hele samfunnet samler seg som tilskuere rundt «onkel Skrues pengebinge» og tror at lykken ligger der.

Selv folkeeventyrene visste bedre.

Fortellingene om verdens rikeste mann som søkte lykken som han ikke hadde, er mange.

«Lyckan den bor ej i oxar eller kor och den kan heller inte köpas för pengar» synger Evert Taube med livsinnsikt og klokskap til sin Carmencita.

Det er en avgrunn av forskjell på å se på penger som et greit hjelpemiddel, og å se på pengene som livets mål.

Jeg vet selvfølgelig ikke hvor mange av våre 70.000 ensomme landsmenn som har fete bankkonti, og «gull i bøtter og i spann». Men de fleste har sikkert mer enn nok til det daglige brød. Det er ikke den materiell nøden det i første rekke er snakk om, men om manglende menneskelig omsorg og omtanke.

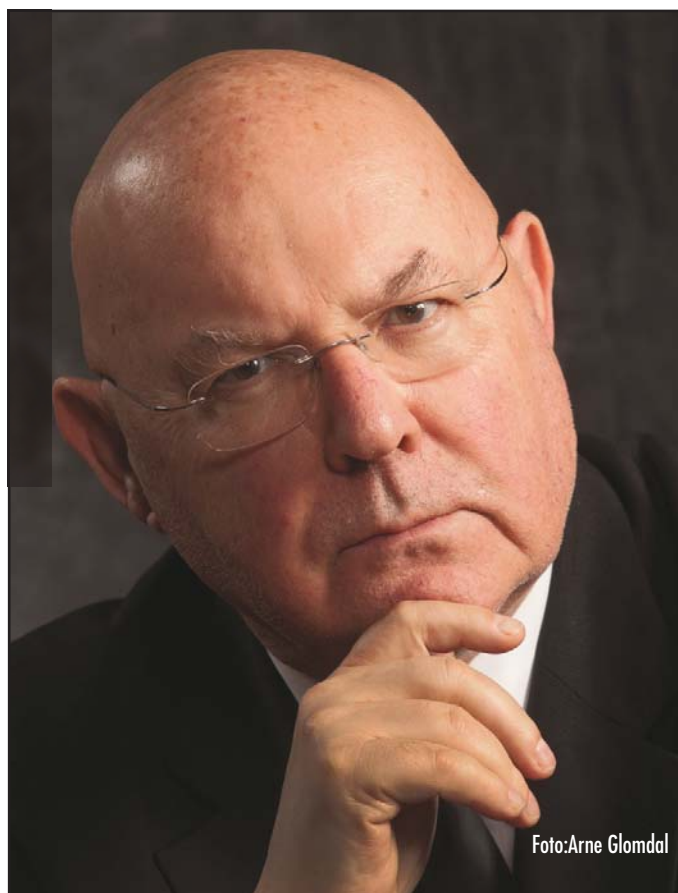

Foto: Arne Glomdal

Vi er en verdibærende Orden.

Verdiene kjenner vi alle.

Disse verdiene skal også brukes som et botemiddel mot sjelelig ensomhet. Vi kjenner alle fellesskapet i loger og leire hvor vi ser og blir sett, hvor vi hilser og blir hilst på, hvor vi samtaler og fyller våre liv med inntrykk.

De absolutt fleste av oss setter pris på det, selv om det også kan bli en vane at man stadig omgås mennesker.

Noen kloke mennesker har kalt Den Gyldne Regel for «resiprositetens lov», eller på litt mer folkelig norsk «gjensidighetens lov».

Det dreier seg ikke bare om at jeg skal ha det bra, men at du også skal ha det bra. Dette er den altruistiske formel i et nøtteskall.

Når vi leser at 70.000 landsmenn opplever ensomhet som et problem, så kan hver og en av oss gjøre noe med det. Disse 70.000 er ikke våre antipoder, men lever omkring oss over alt i samfunnet.

Vi må bare åpne øyne for fenomenet.

Vi må også se det som «Det Altseende Øyet» ser.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Toril Grundtvig Skougaard
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Geir Småvik
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Paal S. Uhre
strstorskm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Paal Østmo
brstorskm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Hanne Marie Buksaasen
Mobil tf 905 70 887

Distrikt 2 Sør-Rogaland
DSS Bjørge Haarr
Mobil tf 913 22 503

Distrikt 3 Bergen og Hordaland
DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tf 18 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre
DSS Liv Tefre
Mobil tf 913 50 997

Distrikt 5 Telemark
DSS Britt Margrethe Lund
Mobil tf 995 67 847

Distrikt 6 Trøndelag
DSS Randi Marie Muri
Mobil tf 930 51 070

Distrikt 7 Østfold
DSS Astrid Westheim
Mobil tf 901 76 370

Distrikt 8 Vestfold
DSS Greta Gjerde Christiansen
Mobil tf 986 95 969

Distrikt 9 Haalogaland
DSS Rut-Guri Langseth Nilsen
Mobil tf 991 52 830

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)
DSS Bjørge Karin Hoel
Mobil tf 412 33 369

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)
DSS Kirsten Kari Melvik
Mobil tf 901 60 908

Distrikt 12 Finnmark
DSS Agnes Margareth Henriksen
Mobil tf 932 48 609

Distrikt 13 Salten
DSS Anne-Harriet Kvalheim
Mobil tf 952 06 766

Distrikt 14 Vest-Agder
DSS Selle Marie Hornetvedt
Mobil tf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker
DSS Asgerd Winge
Mobil tf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag
DSS Astri Kleven Sexe
Mobil tf 977 17 390

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal
DSS Karin Marie Midthaug
Mobil tf 913 79 313

Distrikt 19 Nord-Rogaland
DSS Marit Grinde
Mobil tf 959 21 669

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn
DSS Kari Belgum
Mobil tf 926 30 126

Distrikt 22 Aust-Agder
DSS Else Margareth Byholt
Mobil tf 917 08 896

Distrikt 23 Smaalenene
DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen
DSS Lillian Kristensen
Mobil tf 951 42 698

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo
DSS Espen Rud
Mobil tf 924 05 020

Distrikt 2 Sør-Rogaland
DSS Ove Gloppen
Mobil tf 917 32 690

Distrikt 3 Bergen og Hordaland
DSS Ove Kahrs Rasmussen
Mobil tf 909 27 392

Distrikt 4 Sunnmøre
DSS Kristian Haugan
Mobil tf 996 99 715

Distrikt 5 Telemark
DSS Helge Einar Djupvik
Mobil tf 957 92 063

Distrikt 6 Trøndelag
DSS Terje Selbo
Mobil tf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold
DSS Jon Erik Holm
Mobil tf 913 27 564

Distrikt 8 Vestfold
DSS Bjørnar Andreassen
Mobil tf 932 44 440

Distrikt 9 Haalogaland
DSS Reidar Henningsen
Mobil tf 958 18 023

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)
DSS Johnny Lund
Mobil tf 906 34 252

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)
DSS Leif Arne Larsen
Mobil tf 900 66 262

Distrikt 12 Finnmark
DSS Jon Holien
Mobil tf 415 50 266

Distrikt 13 Salten
DSS Magne Henry Pettersen
Mobil tf 456 17 808

Distrikt 14 Vest-Agder
DSS Dag-Runar Pedersen
Mobil tf 950 77 110

Distrikt 15 Buskerud og Asker
DSS Sverre A. Granheim
Mobil tf 907 66 537

Distrikt 16 Sogn og Fjordane
DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag
DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal
DSS Reidar Bjørn Halvorsen
Mobil tf 911 66 106

Distrikt 19 Nord-Rogaland
DSS Arild Sirevaag
Mobil tf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland
DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn
DSS Snorre Østlund
Mobil tf 905 43973

Distrikt 22 Aust-Agder
DSS Åge Munch-Olsen
Mobil tf 976 97 391

Distrikt 23 Smaalenene
DSS John Egil Haug
Mobil tf 918 10 186

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen
DSS Torben Magne Knudsen
Mobil tf 958 52 712

Distrikt 25 Kongsvinger og Romerike
DSS Knut Andreas Østbøll
Mobil tf 911 76 351

INTERNETT:

www.oddfellow.no

WEBMASTER:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:

Omvising i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:

Redaktør:

Erling Nordstjø Mob: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:

Hvis du skal reise til utlandet og vil besøke Odd Fellow virksomhet, gå du inn på oddfellow.no. Derfra klikker du deg inn på «Her er vi». Under denne fanen finner du «Grupper/Klubber». Der ligger de utenlandske adressene.

DE TRE
KJELELEDD 16
ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 94. ÅRGANG

REDAKSJONEN

Redaktør:
Kjell-Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob.: 900 34 882

Layout/Foto/Prepress:
Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:
Knut Aslak Wickmann
wickmann@getmail.no
Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:
Torill Evjen Solli
torill.solli@oddfellow.no
Tlf.: 22 83 92 40

Opplag: 21 200 • Trykk: UnitedPress Poligrafija corporation, Latvia

B-BLAD
RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

VERDENSKULEN

ET GANSKE NYTT SYMBOL

Det geosentriske verdensbildet – ofte kalt det ptolemeiske – var kjent allerede i antikken. Det var høyst ulike oppfatninger av hvordan jorden kunne være sentrum i universet. Men at jorden var universets sentrum var det stor samstemmighet om inntil dette verdensbildet ble avløst av det heliosentriske hvor solen fikk den sentrale plass. Det er gjerne Nicolaus Copernicus (1473-1543) som tilskrives æren for å ha satt det nye verdensbildet i system.

Copernicus er omtrent samtidig med Martin Luther (1483-1546).

Plutselig ble verdenskulen ett blant flere objekter i universet og ikke universets sentrum. Mens mange av de andre klassiske symboler er meget godt kjent som symboler fra antikken og enda lenger tilbake i tid, er verdenskulen og en stilistisk fremtilling av den ganske ny. Det var jo først med Kristoffer Columbus (1451-1506) og hans oppdagelse av Amerika at vi fikk flere enn de klassiske tre kontinenter, nemlig Asia, Afrika og Europa. Fra den tid har verdenskulen vokst frem med nye verdenshav og nye verdensdeler.

I dag er verdenskulen det mest selvforklarende symbol på hele jordkloden. Vi finner det som symbol for hele verden i det gamle Folkeforbundet og i etterfølgeren, De Forenede Nasjoner (FN).

Odd Fellow Ordenen har hatt med seg verdenskulen som symbol alt fra sin første tid i England. I Amerika var det høyst vanlig at alle logesaler hadde verdenskulen fremme som symbol, ikke sjelden plassert foran Overmesterstolen. I noen europeiske land er dette fortsatt vanlig. Men i de nordiske land er dette symbolet svekket.

Hva er de eksoteriske tolkninger av verdenskulen?

Verdenskulen er det sterkeste av alle fellesskapssymboler og minner om den sentrale strofen i Beethovens 9. symfoni:

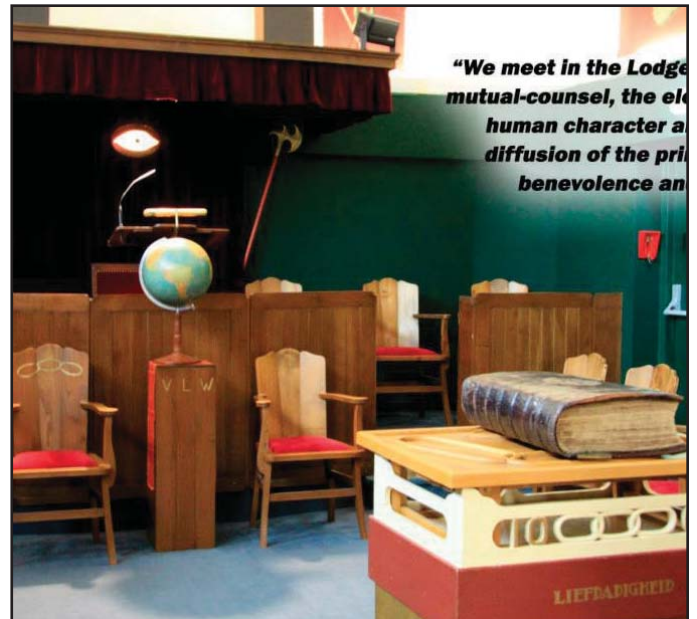
«Alle Menschen werden Brüder» -

«Alle mennesker er søsken!»

Noe særlig bedre Odd Fellow symbol kan ikke tenkes.

I tillegg gir det oss tanker om at Odd Fellow Ordenens verdier er universelle, både i tid og rom.

«Vår Herres klinkekule» som Erik Bye så genialt og kjærlig omtalte verdenskulen om, er ikke bare et etisk viktig, men høyst aktuelt symbol i en tid hvor fellesskapet rives i stykker av krig, rasisme og hat.

Tekst: Kiell-Henrik Hendrichs